

GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA SUÇU (TCK m. 257)

Handan YOKUŞ SEVÜK*

ÖZ

Türk Ceza Kanunu'nun 257. maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçu ile kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, “görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle” (TCK m. 257/1) ve “görevinin gereklerini yapmada ihmal veya gecikme göstererek” (TCK m. 257/1) kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi cezalandırılmaktadır. Suç tipinde yer alan “kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olma ya da kişilere haksız bir menfaat sağlama”nın hukuki niteliği tartışmalı olup, maddenin gerekçesinde bunların suçun oluşabilmesi için objektif cezalandırılabilme şartı olarak öngörüldüğü belirtilmiştir. Objektif cezalandırma şartı içeren suç tiplerini belirlemedeki güçlük ve kurumun hukuki niteliği konusundaki belirsizlik, görevi kötüye kullanma suçunun oluşması, kastın kapsamını belirleme gibi hususlarda öğretide farklı yaklaşımlara neden olmuştur. Bu makalede görevi kötüye kullanma suçu, Yargıtay kararları dikkate alınarak incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kamu görevlisi, kamu görevinin gerekleri, görevin gereğine aykırı davranma, görevin gereğini yapmada ihmal veya gecikme, objektif cezalandırılabilme şartı.

---

* Prof. Dr., Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, E-Mail: hyokus@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0517-9540.

Makalenin Gönderim Tarihi : 30.10.2018.

Makalenin Kabul Tarihi : 13.11.2018.

MISUSE OF PUBLIC DUTY (TCC art. 257)

ABSTRACT

By Article 257 of the Turkish Criminal Code, excluding any situation defined elsewhere as a separate offence in law, “by acting contrary to the requirements of his office” (TCC art. 257/1) and “by failing to discharge his duty, by omission or delay” (TCC art. 257/2) any public officer who causes any loss to an individual or public damages or secures unjust benefit for another is punished. The legal nature of “cause any loss to an individual or public damages or secure unjust benefit for another” are controversial issues. In the reason of the article 257, it has been stated that these issues are foreseen as the objective condition of punishment for this crime to occur. In the doctrine, the difficulty in determining types of crime involving the objective condition of punishment and uncertainty about the legal nature of the institution has led to different approaches to subjects such as the formation of the offense of misuse of public duty and the scope of the intent. In this article, the crime of misuse of public duty is analyzed taking into account to the judgements of the Supreme Court of Appeals.

Keywords: Public officer, the requirements of public office, acting contrary to his duty, omission or delay in performance of his duty, objective condition of punishment.

I. GİRİŞ

Türk Ceza Kanunu'nun görevi kötüye kullanma başlıklı 257. maddesine göre; “ (1) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmada ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız

bir menfaat sağlayan kamu görevlisi, üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”¹.

Görevi kötüye kullanma suçu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Özel Hükümler başlıklı İkinci Kitabının “*Millete ve Devlete Karşı İşlenen Suçlar*” başlıklı dördüncü kısmının “*Kamu İdaresinin Güvenirliliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar*” başlıklı birinci bölümünde düzenlenmiştir². TCK'nın 257. maddesinin 1. fıkrasında görevi kötüye kullanma suçunun icrai hareketle işlenmesi, 2. fıkrasında ise ihmali hareketle işlenmesi suç olarak öngörülmüştür. Her iki fıkra bakımından farklılık, görevin gereklerine aykırı hareketin gerçekleştirilme şekli bakımındandır.

TCK'nın 257. madde metnindeki “*kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında*” ifadesi³, görevi kötüye kullanma suçunun,

---

¹ Maddenin 3. fıkrası, 5.7.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6352 sayılı Kanununun 105. maddesi ile kaldırılmıştır. Mülga TCK m. 257/3'e göre, “İrtikap suçunu oluşturmadığı takdirde, görevinin gereklerine uygun davranması için veya bu nedenle kişilerden kendisine veya bir başkasına çıkar sağlayan kamu görevlisi, bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır”. Uygulamada kamu görevlisinin görevi gereği yerine getirmesi gereken bir iş için yarar sağlaması çoğu zaman icbar suretiyle irtikap oluşturmasına rağmen, görevi kötüye kullanma suçu (mülga TCK m. 257/3) kapsamında değerlendirildiği için, 6352 sayılı Kanunla TCK 257. maddenin 3. fıkrası yürürlükten kaldırılmış olup, TCK m. 250/1'de icbar kavramı açıklanarak kamu görevlisinin icbar suretiyle irtikap suçundan sorumlu tutulması sağlanmıştır. Böylece kamu görevlisine görevi nedeniyle bir yarar sağlanması durumunda, kamu görevlisinin sorumluluğu somut olaya göre irtikap veya rüşvet suçundan olacaktır. 6352 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 5.7.2012'den önce işlenen suçlar bakımından 257/3. maddenin lehe uygulama olanağı mümkündür.; bkz. Y5.CD.16.10.2017, E. 2014/8987, K. 2017/4369.

² TCK'nın 257. maddesiyle, 765 sayılı TCK'nın değişik maddelerinde düzenlenmiş olan, kişilere karşı keyfi ve sert muamele (m. 228), görevi ihmal (m.230) ve görevi kötüye kullanma (m. 240) suçları tek bir maddede toplanmak suretiyle, bu suçların ayırımında ortaya çıkan belirsizlikler giderilmiş, kanundaki gereksiz ayırımlara son verilmiştir., Tezcan / Erdem / Önok, 1039; Artuk / Gökçen, 839; Üzülmmez, 193; Koca / Üzülmmez, Özel, 927; ayrıca 765 sayılı TCK ile 5237 sayılı TCK'nın hükümlerindeki farklılıklar için bkz. Kartal Memiş, 1378-1380.

³ Bu ifadenin hükmün “ikame hüküm” niteliğine işaret ettiği görüşü için bkz. Özgenç / Şahin, 193; Koca / Üzülmmez, Özel, 927; Kartal Memiş, 1380;

genel ve tamamlayıcı nitelikte olduğunu belirtmektedir. Suçun bu niteliğinden dolayı, kamu görevlisinin bu suçtan ceza sorumluluğunun doğabilmesi için, görevinin gereklerine aykırı hareketinin başka bir suçu oluşturmaması gerekir⁴. Somut olayda, öncelikle kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı hareketinin diğer suçları oluşturup oluşturmadığı incelenecek, diğer suçlardan sorumluluğuna gidilemediği takdirde torba hüküm olan TCK m. 257 uygulanabilecektir⁵. Nitekim Yargıtay resmi belgede sahtecilik suçundan yaptığı incelemelerde, icra müdür yardımcısı sanığın sahtecilik kastı ile hareket ettiğine dair delil bulunmadığı dikkate alınarak, sabit olan fiilin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışılması gerektiğini belirtirken⁶,

---

Erman / Özek, ise 765 sayılı TCK m. 240'daki benzer "yasada yazılı hallerden başka" şeklindeki ifadeyi, suçun önşartı olarak nitelendirmiştir. Erman / Özek, 209.

⁴ Seferberlikle ilgili görevin ihmali suçunu düzenleyen TCK m. 324/1'deki "Sulh zamanında seferberlikle ilgili görevlerini ihmal eden veya geciktiren kamu görevlisine altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir." hüküm, görevi kötüye kullanma suçuna nazaran özel bir hükümdür.

⁵ "Olay tarihinde, kadastro teknisyeni ..., ... Köyü muhtarı ..., muhtar vekili ... ile kadastro çalışmalarında görevli bilirkişiler..... hakkında, gerçeğe aykırı kadastro tutanakları düzenledikleri iddiasıyla resmi belgede sahtecilik suçundan açılan kamu davasında; sanıkların sahtecilik kastıyla hareket ettiklerine dair kesin delil bulunmadığı dikkate alınarak; suç konusu taşınmazlarla ilgili kadastro tespitinin iptali konusunda kadastro mahkemesine hazine tarafından dava açılıp açılmadığının, açılmış ise sonucunun araştırılması, hüküm verilmiş ve kesinleşmiş ise kararların onaylı örneklerinin getirilmesi, sonucuna göre sanıkların eylemlerinin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturup oluşturmayacağı tartışılması gerektiği gözetilmeden, yazılı şekilde hükümler kurulması," bozmayı gerektirmiştir., Y11.CD,1.3.2018, E. 2017/4216, K. 2018/1874; benzer şekilde, "Kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği" suçunu oluşturacağı cihetle; sahte olarak atıldığı iddia edilen imzalar adlarına ait olan sanıkların bilerek ve farkında olarak imzalamış olmaları halinde eylemlerinin kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği, gerekli özeni göstermeden imzalamış olmaları halinde ise görevi kötüye kullanma suçunu oluşturabileceğinden eksik inceleme ve yetersiz gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmiş olması" bozmayı gerektirmiştir., Y21.CD, 12.12.2016, E. 2015/7961, K. 2016/752.

⁶ "İcradan ihale yoluyla satışı yapılan araç ile ilgili olarak, Mersin 8. İcra Müdür Yardımcısı sanık... tarafından, Mersin Trafik Tescil Denetleme Müdürlüğü'ne hitaben yazılan ve şartnameden farklı olarak motor ibaresi belirtilmeden 12.04.2013 tarihli yazının düzenlendiği ve sanıkların bu

bir başka kararında ise Devlet Hastanesi'nde doktor olarak görev yapan sanığın, düzenlediği belgenin hukuki sonuç doğurmaya elverişli bir belge olmaması sebebiyle resmi belgede sahtecilik suçunun oluşmayacağına, sanığın eyleminin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağına karar vermiştir⁷.

II. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Görevi kötüye kullanma suçu ile kamu idaresinin disiplinli⁸, dürüst ve etkin şekilde, hukuken belirlenen sınırlar çerçevesinde

---

yazıya istinaden aracın Erdemli Trafik Tescil Denetleme Müdürlüğü'nde şartnameyi ibraz etmeksizin tescilini sağladıkları, bu şekilde sanıkların resmi belgede sahtecilik suçunu işlediklerinin iddia ve kabul edildiği olayda, sanık ...'ın aşamalarda, suçlamayı kabul etmeyerek, diğer sanıkları tanımadığını, belgeyi UYAP üzerinden düzenlediğini, düzenlerken bazı kutucukları işaretlediğini, neden motor ibaresinin bulunmadığını anlayamadığını, hatta satış işlemi sırasında taraflara aracı bu haliyle tescil ettiremeyeceğini de söylediğini, suç kastının olmadığını savunması; tanık Ş.K'nin duruşmada, kendisinin otopark işlettiğini, suça konu aracın otoparkına çekildiğini, aracın satışı sırasında icra müdür yardımcısı ...'ın, aracın mevcut haliyle tescilinin yapılamayacağını söylediğini, ...'ın da bu şartlarda aracı satın aldığını beyan etmesi; sanık ...'un da bu hususu doğrulayan savunması karşısında; Sanık ...'ın sahtecilik kastı ile hareket ettiğine dair delil bulunmadığı dikkate alınarak, sabit olan fiilin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturup oluşturmayacağının tartışılması” gerektiğini belirtmiştir., Y11.CD,15.6.2017, E. 2015/4835, K. 2017/4645.

⁷ “Somut olayda Kumluca Devlet Hastanesi'nde doktor olarak görev yapan sanığın gerçeğe aykırı biçimde düzenlendiği iddia edilen Genel Adli Muayene Formunda, başlık ve içerik bölümlerinde kimi bölümlerin boş bırakıldığı, resmi yazıda bulunması gereken gönderen makam, resmi yazı tarihi, resmi yazı no bölümleri ile raporu düzenleyen doktorun adı soyadı, kaşesi, sicil numarası ya da onun tarafından tanzim edildiğini gösteren resmi mührün bulunmadığı, belgenin bu hali ile hukuki sonuç doğurmaya elverişli bir belge olmadığı ve resmi belgede sahtecilik suçunun oluşmayacağı anlaşılacakla, sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nun 257. maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağı gözetilmeden suç vasfında yanılıya düşülerek resmi belgede sahtecilik suçundan hüküm kurulması” bozmayı gerektirmiştir., Y11.CD, 26.12.2016, E. 2016/12325, K. 2016/8795.

⁸ Erman / Özek, 208.

işlemesini sağlamak suretiyle⁹ kamu faaliyetlerinin gerek eşitlik gerek liyakat ilkeleri açısından adaletli şekilde yürütüldüğü hususunda¹⁰, toplumun kamu idaresine duyduğu güven ve inanç korunmaktadır. Her kamu görevi kamu yararına olan bir hedefin elde edilmesine yönelik olup, görevin gereklerine aykırı davranılması, görevin yapılmaması veya geç yapılması halinde kamu yararına ulaşamaması veya geç ulaşılması söz konusu olacağından, esas olarak bu suçun kamu yararını koruduğu da söylenebilir¹¹.

Aynı zamanda kamu görevlisinin görevini yaparken kişilere ve kamuya zarar vermesinin önlenmek istendiği de dikkate alındığında, kamu otorite ve kuvvetini elinde bulunduranlara karşı kişiler¹² ve kamu idaresinin ekonomik varlığının da ikincil olarak korunduğu söylenebilir.

III. SUÇUN UNSURLARI

A. Maddi Unsur

1. Fail

Görevi kötüye kullanma suçunun faili, kamu görevlisidir. Bu suç, özgü suç özelliğine sahip olup, ancak görevinden kaynaklanan yetkilerini kötüye kullanan kamu görevlisi tarafından işlenebilir¹³. Kamu görevlisi olmayan kişilerin, bu suçtan ceza sorumluluğu doğmaz¹⁴.

⁹ Tezcan / Erdem / Önok, 1041; Özgenç / Şahin, 195; Üzülmez, 194.

¹⁰ Maddenin gerekçesi için bkz. Özgenç, Gerekçeli TCK, 171.

¹¹ Erman / Özek, 154.

¹² Erman / Özek, 208, 129.

¹³ “Ziraat Odaları; 6964 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununa göre kurulup faaliyet gösteren meslek kuruluşu olup, anılan kuruluş 5237 Sayılı TCK'nun 6/1-c maddesinde tanımlandığı anlamda kamusal faaliyet yürütmediğinden personelinin de kamu görevlisi olarak kabul edilmesi olanaklı bulunmamaktadır. Ancak; 6964 Sayılı Kanun'un (5184 Sayılı Kanun'un 37. maddesiyle değişik) 42. maddesinde, odaların mal varlıkları veya defter ve kayıtları aleyhine karşı işlenen belirli eylemler bakımından Ziraat Odaları veya Ziraat Odaları Birliği organlarına dahil kişiler ile personelinin kamu görevlisi gibi cezalandırılmaları öngörülmüştür. İncelenen dosyada iddianameye konu, eylemler yönünden Türkiye Ziraat Odaları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda Birlik Genel Başkanı olan sanık ...'ın özgü suç olan işkence ve görevi kötüye

Türk Ceza Kanunu'nun uygulanmasında kamu görevlisi, TCK m. 6/1-c'de tanımlanmış olup, buna göre “*kamu görevlisi* deyiminden, *kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi*” anlaşılır. Maddenin gerekçesinde, kişinin kamu görevlisi sayılması için aranacak tek ölçütün, gördüğü işin kamusal bir faaliyet olması gerektiği, kamusal faaliyetin ise Anayasa ve kanunlarda belirlenmiş olan usullere göre verilmiş bir siyasi kararla hizmetin kamu adına yürütülmesi olduğu belirtilmiştir¹⁵. Madde ve gerekçesi dikkate alınarak kamu görevlisi, toplumu oluşturan bireyler adına kamu erkini kullanmak suretiyle kamu görevini ifa eden kişi¹⁶, bir başka deyişle devlet ya da diğer kamu tüzel kişileri tarafından ya da bunların gözetim ve denetimleri altında, kamu hizmetini yerine getirmek için, kamu hukuku usulüne uygun olarak, Anayasadaki ifadeyle “*genel idare esaslarına göre*” (AY m. 128/1) sürekli veya süreli olarak atanan, seçilen ya da başka bir şekilde

---

kullanma suçlarının faili olamayacakları açıktır.” Y8.CD, 1.3.2018, E. 2018/203, K. 2018/2245.

¹⁴ “...doktor olan sanıkların özel hastanede çalışanı olmaları nedeni ile de, eylemlerinin görevi kötüye kullanma suçuna vücut vermeyeceği”, Y15.CD, 14.3.2017, E. 2017/14316, K. 2017/7499; “Özel bir şirketin işyeri yetkilisi olan sanığın kamu görevlisi tarafından işlenebilen özgü suç niteliğindeki görevi kötüye kullanma suçunun faili olamayacağı, sanığın şirket çalışanı olan borçlunun maaşından kesinti yapmaması şeklindeki eyleminin Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesinde düzenlenen "emre aykırı davranış" kabahatini oluşturacağı gözetilmeden, yazılı şekilde karar verilmesinde isabet görülmediğinden bahisle 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 309. maddesi uyarınca bozulması”, Y5.CD, 3.5.2017, E. 2017/1400, K. 2017/1864; aynı yönde bkz. Y8.CD, 1.3.2018, E. 2018/203, K. 2018/2245; 25.11.2000 tarihinde yürürlüğe giren 4603 sayılı Yasa'nın 1. maddesinin 2. ve 5. bentleri uyarınca Halk Bankası, Ziraat Bankası ve Emlak Bankası özel hukuk statüsüne tabi anonim şirket haline dönüştürüldüğü ve personeli hakkında 233 ve 399 sayılı Yasa gücünde kararnemelerin uygulanması olanağının ortadan kaldırılması karşısında Ceza Hukuku uygulamasında (memur) “kamu görevlisi” sayılmayan ve “kamu görevlisi gibi” cezalandırılması olanağı bulunmayan Halk Bankası şube personeli olan sanıkların, görevi savsama suçunun faili olması olanağı kalmadığı gibi”, Y4.CD, 08.06.2011, E. 2009/7629, K. 2011/8081.

¹⁵ Maddenin gerekçesi için bkz. Özgenç, Gerekçeli TCK, 81.

¹⁶ Özgenç, Ekonomik, 134.

görevlendirilen kişi olarak tanımlanabilir¹⁷. Bu bağlamda milletvekili, belediye başkanı¹⁸, belediye ve il genel meclis üyesi, muhtar, avukat¹⁹, tercüman, tanık ve bilirkişiler²⁰ faaliyetinin icrası kapsamında kamu görevlisi olarak kabul edilir.

Kamu İktisadi Teşebbüsünde (KİT) çalışanlar²¹, AY m. 128/1'de KİT'lerin açıkça kamu hizmeti görmekle yükümlülüğü ve bu hizmetin

---

¹⁷ Krşz. Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1025; Özgenç, Ekonomik, 134.

¹⁸ Y5.CD, 2.10.2017, E. 2014/9432, K. 2017/4136.

¹⁹ “Yargıtay CGK'nın 12/04/2011 gün 2010/9-258 Esas, 2011/46 sayılı Kararında, “5237 sayılı Türk Ceza Yasasının 6. maddesinin 1. fıkrasının (c) bendindeki “kamu görevlisi” tanımında yer alan “katılan kişi” ibaresi ile madde gerekçesinde yer alan “kamusal faaliyet” açılımından hareketle, bir kimsenin Ceza Yasası uygulamasında “kamu görevlisi”, yapılan faaliyetin de “kamusal faaliyet” sayılabilmesi için, kamu adına yürütülen bir hizmetin bulunması, bunun da Anayasa ve yasalarda belirlenmiş usullere göre verilmiş bir siyasal karara dayalı olması ve ayrıca faaliyetin kamuya ait güç ve yetkilerin kullanılması suretiyle gerçekleştirilmesi gerekmektedir.” denildiği, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesindeki avukatlığın kamu hizmeti ve yargının kurucu unsurlarından olduğuna ilişkin belirleme, 2. maddesinde yazılı amacı, 76/1 ve 109/1-2. maddelerindeki baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları olduğuna ilişkin hükümler ile 5237 sayılı TCK'nın 6/1-c maddesindeki tanım ve gerekçesi birlikte değerlendirildiğinde; avukatların 1136 sayılı Kanunun 35/1 ve 35/A maddelerinde yazılı ve münhasıran avukatlar tarafından yapılabilecek iş ve işlemler ile uzlaştırma işlemi ve barolar ile Türkiye Barolar Birliğinin organlarında ifa ettikleri görevleri yönünden kamu görevlisi olduklarında kuşku bulunmadığı” belirtilmiştir., Y5.CD, 02.06.2015, E. 2013/8909, K. 2015/12058; ayrıca bkz. Y21.CD, 24.02.2016, E. 2015/6131, K. 2016/1633; Y21.CD, 19.11.2015, E. 2015/3927, K. 2015/5339.

²⁰ “Sanığın, Karasu İcra Müdürlüğü'nce görevlendirilmiş olması karşısında, ...TCK'nın 6. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kamu görevlisi sayılan bilirkişi sanığın kanıtlanan eyleminin TCK'nun 257/1. maddesi kapsamındaki suçu oluşturacağı”, Y8.CD, 26.9.2017, E. 2017/6611, K. 2017/10376.

²¹ 3771 sayılı Kanunla kanunlaştırılan 22.1.1990 tarihli ve 399 sayılı KHK'nın 11/b m. uyarınca KİT personeli, para, evrak, senet, rapor ve belgeler üzerinde işledikleri suçlar ile ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı memur sayılırken, kendilerine karşı işlenen suçlarda memur olarak kabul edilmemektedir.

kamu görevlileri eliyle görüleceği belirtildiğinden, TCK m. 6/1-c hükmü uyarınca bu hizmetler kamusal faaliyet sayılacağından, KİT çalışanları da kamu görevlisi sayılacaktır²². Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği²³ gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, tasarrufla yetkili icracı personelleri, kamusal faaliyet icra etmelerinden ötürü kamu görevlisi olarak kabul edilir²⁴.

Özel Kanunları gereği kamu görevlisi gibi cezalandırılacakları öngörülen kişiler, örneğin özel eğitim kurumlarında görev yapan yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticiler (5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu m. 9/son)²⁵ veya kooperatif yönetim kurulu üyeleri ve

---

²² Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1023; Gökcan, 153; Tezcan / Erdem / Önok, 1032.

²³ 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun "Cezai takibat" başlıklı 76. maddesine göre; "Odalar, borsalar ve Birliğin organ üyeleri ile personeli, görevlerini yerine getirirken görevleriyle ilgili suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden, bu kuruluşların paralarıyla para hükmündeki evrak, senet ve sair varlıkları ile muhasebe ve muamelata ilişkin her çeşit defter ve evrak ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi olarak cezalandırılırlar.", 6964 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu'nun 42. maddesinde, odaların mal varlıkları veya defter ve kayıtları aleyhine karşı işlenen belirli eylemler bakımından Ziraat Odaları veya Ziraat Odaları Birliği organlarına dahil kimseler ile personelinin kamu görevlisi gibi cezalandırılmaları öngörülmüştür.

²⁴ Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1023.

²⁵ "Sanıkların kurstaki görev ve unvanları belirlenerek 5580 Yasa kapsamında olup olmadıklarının saptanmasının ardından; adı geçen öğrenciler hakkında eğitim almadıkları halde eğitim verilmiş gibi ders çizelgeleri hazırlanıp, aylık bireyselleştirilmiş çalışma planları ve faturalar düzenlemesinden ibaret eylemlerin 04.02.2007 gün ve 26434 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve iddianamenin düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 9/son maddesindeki "Kurumlarda görev yapan yönetici, öğretmen, uzman öğretici ve usta öğreticiler, görevleri sırasında suç işlemeleri veya görevleri sebebiyle kendilerine karşı işlenen suçlardan dolayı 5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun uygulanması ve ceza kovuşturması bakımından kamu görevlisi sayılır" amir hükmü uyarınca, "Kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği" suçunu oluşturacağı cihetle; sahte olarak atıldığı iddia edilen imzalardan adlarına ait olan sanıkların bilerek ve farkında olarak imzalamış olmaları halinde eylemlerinin kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği, gerekli özeni

kooperatif memurları (1163 sayılı Kooperatifler Kanunu m. 62/3)²⁶, görevi kötüye kullanma suçunun faili olabilir.

Bu suçun kamu görevlisi tarafından işlenebileceği, özgü suç niteliğinde olduğu açık olmakla birlikte, burada CMK'nın suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından yazılı olarak istenilen bilgilere on gün içinde cevap verilmesinin zorunlu olduğuna ve buna aykırı hareket eden kişinin TCK'nın 257. maddesi uyarınca sorumlu olacağına ilişkin m. 332 hükmünü²⁷, kamu görevlisi sıfatı taşımayan kişiler bakımından değerlendirerek, bu kişilerin görevi kötüye kullanma suçunun faili olup olmayacağı tartışılmalıdır. Yargıtay 2018 tarihli kararında, özel bir şirkette çalışan ve şirketin adli yazışmalarından sorumlu olan sanığın C. Başsavcılığınca soruşturma kapsamında şirkete yazılan müzakerelere süresinde cevap vermeme şeklindeki eylemi nedeniyle, görevi kötüye kullanma suçundan sorumlu tutulamayacağına, "*sanığın, çalıştığı şirketin özel hukuk statüsüne tabi bir şirket olması sebebiyle ceza hukuku uygulamasında "kamu görevlisi" sayılmayacağı ve "kamu görevlisi gibi"*

---

göstermeden imzalamış olmaları halinde ise görevi kötüye kullanma suçunu oluşturabileceğinden eksik inceleme ve yetersiz gerekçe ile yazılı şekilde karar verilmiş olması; bozma sebebidir.; Y21.CD, 12.12.2016, E. 2015/7961, K. 2016/7529.

²⁶ Kooperatifin yönetim kurulu başkanı olan sanığın, "kooperatifin maddi gücü olmasına rağmen vergi ve sigorta borçlarını zamanında yatırmaması eylemlerinin ise 1163 Sayılı Kanun'un 62 ve 5237 Sayılı Kanun'un 257/1, 43/1. maddelerinde tanımlanan zincirleme görevi kötüye kullanma suçunu ayrı ayrı oluşturduğu da gözetilmeden dosya kapsamı, oluşa uygun düşmeyen gerekçeler ve yanılığılı değerlendirme sonucu yazılı şekilde beraat kararları verilmesi, kanuna aykırı", Y5.CD, 26.4.2018, E. 2015/11487, K. 2018/3197.

²⁷ CMK m. 332'e göre; "(1) Suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından yazılı olarak istenilen bilgilere on gün içinde cevap verilmesi zorunludur. Eğer bu süre içinde istenen bilgilerin verilmesi imkânsız ise, sebebi ve en geç hangi tarihte cevap verilebileceği aynı süre içinde bildirilir. (2) Bilgi istenen yazıda yukarıdaki fıkra hükmü ile buna aykırı hareket etmenin Türk Ceza Kanununun 257 nci maddesine aykırılık oluşturabileceği yazılır. Bu durumda haklarında kamu davasının açılması, izin veya karar alınmasına bağlı bulunan kişiler hakkında, yasama dokunulmazlığı saklı kalmak üzere, doğrudan soruşturma yapılır."

cezalandırılması olanağı bulunmadığı gerekçesiyle” karar vermiştir²⁸. Ancak karşı oy yazısında isabetli olarak belirtildiği üzere CMK'nın 332. maddesi “düzenleme itibariyle belirtilen yükümlülüğe aykırı davranan kişinin kamu görevlisi olmasının zorunlu olmadığı, ancak kamusal faaliyet gördüğü için kamu görevlisi sayıldığı anlaşılmaktadır. Anılan maddede kanun koyucu savcı veya mahkeme tarafından kendisinden yazılı bir talepte bulunulan kişinin tıpkı tanık, tercüman, bilirkişi görevlendirilmesinde olduğu gibi kamusal faaliyete katıldığını öngördüğünden ve kendisine yargı görevi yüklenmiş olan özel bir şahısta hakim veya C. Savcısınca atama veya seçilme yoluyla ya da her hangi bir surette geçici olarak kamusal faaliyetin yürütülmesine katılan kişi olduğundan, TCK'nın 6/c maddesi de nazara alındığında kamu görevlisi sayılacak ve kamu görevlisi gibi cezalandırılması gerekecektir.”. Nitekim CMK m. 332'nin öngörülmesindeki amaç suçların soruşturulması ve kovuşturulmasının etkin bir şekilde yürütülmesinin sağlanması olup, bilgi verme yükümlülüğü, kamu görevlisi sıfatı taşıyıp taşımadığına bakılmaksızın herkes için söz konusudur. Kaldı ki C. Savcısının soruşturma kapsamında bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebileceğinin ayrıca öngörüldüğü (CMK m. 161/1, m. 161/4) dikkate alındığında, CMK 332. maddeyle özellikle kamu görevlisi sıfatı taşımayan kimseleri kapsayacak şekilde böyle bir yükümlülük öngörüldüğü söylenebilir²⁹. CMK m. 332 gereğince bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişinin ihmal veya gecikmesi, TCK m. 257'den sorumlu tutulmasına neden olmaktadır. C. Savcısı tarafından bilgi isteme yazısı ile kişi, kamusal faaliyete TCK m. 6/1-c “herhangi bir surette” katılmıştır. Kamusal faaliyete “herhangi bir surette” kastedilenin kamusal faaliyete “hukuka uygun” bir şekilde katılma olduğu dikkate alındığında, bilgi verme yükümlülüğü olan kişinin CMK'nın 332. maddesine uygun bir şekilde, kamusal faaliyet olan soruşturmaya katılması itibariyle kamu görevlisi sayılması

²⁸ “A... İletişim Hizmetleri Anonim Şirketinin özel hukuk statüsüne tabi şirket olması sebebiyle Ceza Hukuku uygulamasında (memur) "kamu görevlisi" sayılmayan ve "kamu görevlisi gibi" cezalandırılması olanağı bulunmayan şirket adli yazışmalarından sorumlu olan sanığın, Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığınca yürütülen 2010/4744 Sayılı soruşturma kapsamında şirkete yazılan müzekkerelere süresinde cevap vermeme şeklindeki eyleminin; 5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 32. maddesinde düzenlenen emre aykırı davranış niteliğinde olduğu”na karar verilmiştir. Y5.CD,16.1.2018, E. 2014/10258, K. 2018/197.

²⁹ Bkz. ve krşz. karşı oy için Y5.CD,16.1.2018, E. 2014/10258, K. 2018/197.

gerekmektedir. Bu bağlamda bilgi verme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kamu görevlisi olmayan diğer kişiler, kendisine kanun ile yüklenen görevi yerine getirmede ihmal veya gecikme gösterdiklerinde, soruşturmanın tamamlanmasının gecikmesi bu kapsamda adil yargılanma ilkesinin ve hak arama hürriyetinin ihlali sebebiyle şüphelinin ve müştekinin mağduriyeti söz konusu olacağından, TCK m. 257/2'den sorumlu olacaklardır.

Kamu görevlisi olan fail, emeklilik, istifa, kamu görevinden ihraç gibi sebeplerle kamu görevlisi sıfatını kaybetmiş olsa dahi, görevi sırasında işlediği görevi kötüye kullanma suçundan, görevi ifası sırasında kamu otoritesini ve yetkisini kullanmış olduğu için, sorumlu tutulacaktır³⁰. Kamu görevlisinin aynı görevi ifa etmemesi bir başka deyişle başka bir yerde görevlendirilmiş olması da, fiilin işlendiği zaman görevinin gereğine aykırı davranması suçun oluşumuna neden olduğu için, kamu görevlisinin TCK m. 257'den sorumlu tutulmasına engel teşkil etmez.

2. Mağdur

Görevi kötüye kullanma suçunun mağduru, toplumu oluşturan herkeştir. Bu suçta kamu idaresinin liyakat ve disiplin içinde yürütmesine ilişkin yarar tüm toplumu ilgilendirmektedir³¹. Fiilin bir kişinin mağduriyetine yol açması durumunda, zarara uğrayan veya mağduriyeti söz konusu olan gerçek kişiler de suçun mağduru³². Görevin gereklerine aykırı fiilin kamunun zararına neden olduğu durumda, suçun mağduru toplumu oluşturan herkes³³, suçtan zarar göreni ise kamu idaresidir³⁴.

3. Fiil

Türk Ceza Kanunu'nun 257. maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçunun 1. fıkrasında suçun icrai hareketle işlenmesi, ikinci fıkrasında ise ihmali hareketle işlenmesi düzenlenmiştir. Kamu

³⁰ Kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmış bile olsalar idareyi temsil ettiği ve bu sebeple cezalandırılabilir oldukları görüşü için bkz. Soyaslan, 649.

³¹ Özgenç / Şahin, 199, 210.

³² Özgenç / Şahin, 199; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1104; Üzülmöz, 195; Memiş Kartal, 1382.

³³ Koca / Üzülmöz, Özel, 929.

³⁴ Yaşar / Gökcan / Artuç, 7758.

görevlisinin suç oluşturan fiili, TCK m. 257/1’de “*görevinin gereklerine aykırı hareket etme*” olarak, TCK m. 257/2’de ise “*görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterme*” şeklinde belirtilmiştir. Suçun gerek icrai gerek ise ihmali hareketle işlenmesi hali bakımından, kamu görevlisinin görevi kapsamındaki bir işi yapmamak ya da ihmal veya gecikme göstererek yapmak şeklinde görevinin gereğini yerine getirmemesi gerekir. İcrai hareketle veya ihmali hareketle işlenen görevi kötüye kullanma suçu bakımından, gerçekleştirilen fiilin, kamu görevlisinin görevi alanına girmesi gerekir.

Her iki fıkrada, suçun maddi unsuru olan fiiller farklılık göstermekle birlikte, görevinin gereklerine aykırı hareket etme ve görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterme şeklinde hareketinin neticesinde kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlayan kamu görevlisi cezalandırılmaktadır. Failin hareketinin görevinin gereklerine aykırı hareket etme şeklinde mi görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterme şeklinde mi olduğu tespit edilmek suretiyle, TCK m. 257/1 veya TCK m. 257/2 maddelerinin uygulanması söz konusu olacaktır.³⁵

---

³⁵ “... Barosuna kayıtlı avukat olarak görev yapan sanığın, davacı mağdur vekili sıfatıyla davalı Sağlık Bakanlığı aleyhine açtığı iptal davası neticesinde mahkemece verilen 14.08.2008 tarihli ve ...sayılı karar ile dava dilekçesinin görev yönünden reddine karar verilmesinden sonra görevli ve yetkili Asliye Hukuk Mahkemesinde süresi içinde yeni bir dava açmayarak müvekkili olan mağdurun mağduriyetine sebep olduğu olayda; sanığın eyleminin TCK’nın 257/2. maddesi uyarınca ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu gözetilmeden aynı Kanunun 257/1. maddesi ile hüküm kurulması”, Y21.CD, 24.02.2016, E. 2015/6131, K. 2016/1633; “...Barosuna kayıtlı avukat olarak görev yapan sanığın, Manyas Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen davada katılanı davacı vekili sıfatı ile temsil ettiği, 16/04/2009 tarihli duruşmada mahkeme tarafından 20 günlük kesin süre verildiği halde süresinde cevaba cevap dilekçesi ve delil listesi sunmayarak katılanın mağduriyetine sebep olduğu olayda; sanığın eyleminin TCK’nın 257/2. maddesi uyarınca ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu gözetilmeden aynı Kanunun 257/1. maddesi ile hüküm kurulması”, Y21.CD, 19.11.2015, E. 2015/3927, K. 2015/5339; “Sanıklar ...,’un, toplam 154 yapının İmar Kanununa aykırı olduğuna dair tutulan yaptırım tutanaklarını belediye encümeninin gündemine getirmemek şeklinde kabul edilen eylemlerinin TCK’nın 257/2. maddesi kapsamında kaldığı gözetilmeden 257/1. maddesiyle uygulama yapılması”, Y5.CD,

a. Görevin Gereğini Yerine Getirmeme

Görevi kötüye kullanma suçunun oluşması için, kamu görevlisinin işlediği fiilin görevi kapsamında olması gerekir. Görev, kamu görevlisine yasal düzenlemelerle verilmiş olan yetki ile yerine getirileceğinden, kamu görevlisinin kendisine görevini yapmak üzere verilen yetkiyi kötüye kullanması halinde bu suçun varlığından söz edilebilir. Dolayısıyla kamu görevlisinin bu suçtan sorumlu tutulabilmesi için, görevinin bulunması, görevin yapılması için yetkili olması gereklidir. Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararında bu husus, “*Bu suçun oluşması için gerekli olan ilk şart, kamu görevlisi olan failin yaptığı işle ilgili olarak kanun veya diğer idari düzenlemelerden doğan bir görevinin olması ve bu görevi dolayısıyla yetkili bulunmasıdır. Bir kimse kamu görevlisi olmasına karşın o işle ilgili görevi ve yetkisi yok ise, başka bir suçu oluşturmayan hukuka aykırı davranışı disiplin cezasını gerektirebilirse de, görevi kötüye kullanma suçunu oluşturmayacaktır. Çünkü hukuken sahip olunmayan bir yetkinin kötüye kullanılmasından da söz edilemez.*” şeklinde ifade edilmiştir³⁶.

Görevi kötüye kullanma, görevin gereklerine aykırı hareket etme ya da görevinin gereklerini yapmada ihmal veya gecikme şeklinde

---

27.9.2017, E. 2017/2081, K. 2017/4084; “Sanığın sübut bulan eyleminin icrai davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu ve TCK’nın 257/1. maddesinin uygulanması gerektiği gözetilmeden aynı Kanunun 257/2. maddesi uyarınca ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçundan hüküm kurulması” kanuna aykırıdır., Y5.CD, 20.12.2017, E. 2017/3110, K. 2017/5486; “... Özel İdare müdürü olarak görev yapan sanığın, hakkında katılan vekili tarafından yapılan icra takibinin kesinleşmesinden sonra maaşına haciz konulması için... İcra Müdürlüğü’nce gönderilen 10/03/2008, 13/03/2008, 07/10/2009, 02/06/2010 ve 17/01/2011 günlü yazıların gereğini yerine getirmediği gibi... İcra Müdürlüğü tarafından maaş haczi yapıldığını ve buna ilişkin belgeleri göndereceğini belirten 16/06/2010 günlü eksik ve yanıltıcı cevabi yazıyı gönderdiği, ... İcra Müdürlüğü’nce 17/01/2011 tarihli müzekkere ile anılan icra takip dosya numarası ile kesinti miktarlarını gösterir banka dekontlarının istenilmesine rağmen bu yazıya da cevap vermeyerek katılanın mağduriyetine neden olması şeklinde gerçekleşen eyleminin, icrai davranışlarının da bulunması nedeniyle TCK’nın 257/1. maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu gözetilmeden aynı kanunun 257/2. maddesi uyarınca hüküm kurulması,” bozmayı gerektirmiştir., Y5.CD, 23.06.2018, E. 2014/6749, K. 2016/6698.

³⁶ YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67.

olabilir. Görevin gerekleri, failin yürüttüğü görevle ilgili yasa, tüzük, yönetmelik, genelge, emir veya talimat gibi düzenleyici işlemlerle ve idari düzenlemeler ile belirlenir. Failin görevli olduğu kamusal faaliyet alanına ilişkin mevzuata göre görevinin gerektirdiği davranış normu tespit edilmelidir. Görevin gereği bazen de mevzuatla birlikte yapılacak işin teknik zorunlulukları³⁷, idari geleneklerle³⁸ veya ilgili alandaki genel uygulamalarla tespit edilir. Nitekim Yargıtay, bebeğin özürlü doğduğu somut olayda NST (gebelik esnasında bebeğin hareketlerinin, buna bağlı olarak kalp atış hızının ve bu hızın değişkenliğinin izlendiği test) kayıtlarının bulunmaması, müştekinin kendisine 3 defa NST yapıldığına dair beyanı karşısında, müştekinin hastanede gece saat 03:00 sıralarından doğumun gerçekleştiği 11:30 saatine kadar saat başı NST kontrolü yapılması gerektiği genel tıp uygulamalarında bilinmesine rağmen, düzenli aralıklarla NST tetkiki yapılmaması ve ÇKS (çocuk kalp sesi)'nin sayı olarak tespit edilmemesi dolayısıyla, sanıkların eylemlerinin, tıp kurallarına aykırı olduğunu belirterek TCK'nın 257/2. maddesindeki ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilmesi gerektiğine karar vermiştir³⁹.

Görev gereğini yerine getirmeme kapsamında değerlendirilecek durumlar⁴⁰;

- Kanuni yetkinin herhangi bir şekilde aşılması,
- Kanunun aradığı usul ve şekle uyulmaması,
- Takdir yetkisinin amacı dışında kullanılması,
- Yargı kararlarına uyulmaması⁴¹,
- Görevin gerektirdiği önkoşullara uyulmaması,
- Görevle ilgili emirlere uyulmaması veya emrin keyfi biçimde yerine getirilmesi,
- Görevin yapılmaması veya geciktirilmesi.

---

³⁷ Bkz. Y12.CD, 10.1.2018, E. 2017/7574, K. 2018/215.

³⁸ Yaşar / Gökcan / Artuç, 7763.

³⁹ Y12.CD, 27.2.2018, E. 2017/9921, K. 2018/2180.

⁴⁰ Yaşar / Gökcan / Artuç, 7764.

⁴¹ Y5.CD, 2.10.2017, E. 2014/9432, K. 2017/4136.

b. Görevinin Gereklerine Aykırı Hareket Etmek Suretiyle Görevin Kötüye Kullanılması (İcrai Hareketle Görevi Kötüye Kullanma -TCK m. 257/1)

Suçun oluşması için, görevin yapılması için görevli/yetkili kamu görevlisinin “görevinin gereklerine aykırı hareket etmesi” gerekir. Görev alanına girmeyen bir hususta, kamu görevlisinin gerçekleştirdiği fiil görevi kötüye kullanma suçunu oluşturmaz⁴². Ayrıca görevi kötüye kullanma suçunun genel ve tali niteliği dikkate alındığında, kamu görevlisinin TCK m. 257’den ceza sorumluluğunun doğabilmesi için, görevin gereğine aykırı hareket etmesinin başka bir suçu da örneğin, zimmet, resmi evrakta sahtecilik gibi oluşturulması gerekir.

Görevi kötüye kullanma suçunun genel ve tali niteliği sadece kamu görevlisi tarafından işlenen özgü suçlar bakımından değil, TCK’nın bütünü bakımındandır⁴³. Nitekim Yargıtay, “Belediye Başkanı olarak görev yapan sanık H.. Z..’in talimatıyla maiyetinde memur olan sanık S.. Ö..’ün, suç tarihinde katılanlar adına avukatları tarafından verilen akaryakıt istasyonu işletme ruhsatı talebi içerikli dilekçe ve eklerini kabul edip kayda almadığının dosya kapsamıyla sübuta erdiği, ancak TCK’nın 257. maddesinin genel, tali ve tamamlayıcı bir hüküm olup görevi kötüye kullanma suçunun oluşumu için eylemin Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanmamış olması gerektiği, sanıkların eylemlerinin ise TCK’nın

⁴² “10.06.2008 tarihinde ilçe merkezinde meydana gelen kavga olayına müdahale eden kolluk görevlisi İ. A.’nın şüpheli O.A. tarafından bıçakla yaralanması üzerine soruşturma başlatıldığı, şüpheli O.A.’ın babası olup, daha önceye dayalı olarak tanışıklığı bulunduğu M.A.’ın telefonla arayıp kolluk görevlilerinin kendilerine kötü muamele yaptığını söylemesi üzerine, sanığın Cumhuriyet Başsavcısını ve İlçe Emniyet Müdürünü arayarak olay hakkında bilgi edinmeye çalıştığı, daha sonra da karakolu arayıp telefona bakan kolluk görevlisi S. Y.’a “birazdan adamlarım oraya gelecek, adamlarıma işkence yapıyor musunuz, hepinizin canını yakarım, zaten soruşturma sonunda evrak bana gelecek, sonunu düşünün” dediği sabit ise de, ağır ceza mahkemesi üyesi olan sanığın, suç tarihi itibarıyla nöbetçi sulh ceza mahkemesi hakimliği görevinin bulunmaması, dolayısıyla söz konusu soruşturma ile ilgili olarak herhangi bir görevinin ve yetkisinin olmaması ve olaya ilişkin yargılamaya da katılmamış olması nedeniyle, disiplin suçu oluşturup oluşturmayacağına takdir ve tayini merciine ait olmak üzere, eylem görevi kötüye kullanma suçunu oluşturmayacaktır.”, YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67.

⁴³ Krşz. Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1114; Tezcan / Erdem / Önok, 1060.

121/1. maddesinde "kişinin belli bir hakkı kullanmak için yetkili kamu makamlarına verdiği dilekçenin hukukî bir neden olmaksızın kabul edilmemesi" şeklinde tanımlanan dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi suçunu oluşturduğu gözetilmeden, yanılıgılı ve dosya kapsamıyla örtüşmeyen gerekçelerle yazılı şekilde beraat hükümleri kurulmasını"⁴⁴ kanuna aykırı bulmak suretiyle kişilerin dilekçelerini kayda almayan sanıkların eylemlerinin, genel nitelikteki görevi kötüye kullanma suçunu değil daha özel nitelikte olan dilekçe hakkının engellenmesi suçunu oluşturduğuna karar vermiştir.

Bir başka olayda ise Yargıtay, avukat olan sanığın müvekkilinin kendisine verdiği boş bulunan teminat senedini iade etmeme ve vekili sıfatıyla bahsi geçen senede istinaden icra takibine başlama eylemlerinden dolayı bedelsiz senedi kullanma (TCK m. 156/1) ve görevi kötüye kullanma suçlarından iki ayrı mahkumiyet kararı verilen olayda, TCK'nın 257. maddesinin genel, tali ve tamamlayıcı bir hüküm olduğunu, görevi kötüye kullanma suçunun oluşumu için eylemin kanunda ayrıca suç olarak tanımlanmamış olması gerekliliğini dikkate alarak, sanığa isnad olunan hangi eylemin görevi kötüye kullanma suçunu, hangi eylemin bedelsiz senedi kullanma suçunu oluşturduğunun belirtilmemesini bozma sebebi saymıştır⁴⁵. Dolayısıyla Yargıtay bu olayda, sanık avukatın senede istinaden icra takibine başlama hareketinin bedelsiz kalmış bir senedi kullanan kimsenin cezalandırılacağını öngören TCK m. 156/1'deki suçun oluşumuna neden olması karşısında, asli norm

---

⁴⁴ Y5.CD, 26.05.2015, E. 2013/7283, K. 2015/11885.

⁴⁵ "Ankara Barosuna kayıtlı avukat olan sanığın, müvekkili katılan ... tarafından kendisine verilen, borçlusu ..., kefilisi ... olan alacaklı ve tarih kısmı boş bulunan teminat senedini borç ödendiğinden bahisle iadesi istendiği halde, iade etmeyip, tanık ...'u alacaklı göstererek, vekili sıfatıyla bahsi geçen senede istinaden, borçlu müşteki ... ve diğer borçlu ... hakkında Sincan 3. İcra Müdürlüğünün 2006/116 Sayılı dosyası üzerinden takip başlattığı iddia edilen eyleminin bedelsiz senedi kullanma ve görevi kötüye kullanma suçlarını oluşturduğu kabulüyle sanık hakkında iki ayrı mahkumiyet kararı verilmiş ise de, TCK'nın 257. maddesi genel, tali ve tamamlayıcı bir hüküm olup görevi kötüye kullanma suçunun oluşumu için eylemin kanunda ayrıca suç olarak tanımlanmamış olması gerekliliği de nazara alındığında, sanığa isnad olunan hangi eylemin görevi kötüye kullanma suçunu, hangi eylemin bedelsiz senedi kullanma suçunu oluşturduğu karar yerinde gerekçeleriyle gösterilmeden yazılı şekilde hükümler kurulması, Y5.CD, 17.4.2018, E. 2017/4104, K. 2018/2887.

olan TCK m. 156/1'den cezalandırılabilceğini, tali norm olan TCK m. 257/1'in uygulanmayacağını kabul etmektedir.

Failin görevin gereklerine aykırılık teşkil eden tasarruflarının, icrai nitelikte bir hareketle gerçekleşmesi gerekir. İcrai hareket, failin aktif ve etkin bir davranış yapması halinde söz konusudur. Örneğin, doktorun eczaneden gelen ya da hasta yakınlarının bizzat getirdikleri sağlık karnelerine, hastaları görmeden, ancak konulan hastalık tanısıyla uyumlu ilaç yazma şeklindeki eylemleri icrai niteliktedir⁴⁶.

Failin hareketsiz kalması hali, bir pasiflik haline işaret ettiğinden görevin gereklerini yapmama şeklinde bir eylemden de söz edilemez. Bu durumda kamu görevlisinin sorumluluğu, icrai surette görevi kötüye kullanmadan (TCK m. 257/1) değil, ihmali surette görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2) suçundan söz edilebilir. Nitekim Yargıtay da, köy muhtarı olan sanığın, köy tüzel kişiliğine ait borçları ödemek amacıyla köylüden topladığı paraları ve diğer köy gider ve gelirlerini köy defterine kaydetmediği, ödemeler karşılığında makbuz vermediği, köye ait borçların ödenmemesi sebebiyle köy tüzel kişiliği hakkında icra takibine başlanılmasına sebebiyet vererek görevi kötüye kullanma suçunu işlediği iddia ve kabul olunan olayda; sanığın sübut bulan eyleminin ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu ve TCK'nın 257/2. maddesinin uygulanması gerektiği gözetilmeden aynı Kanunun 257/1. maddesi uyarınca icrai davranışla görevi kötüye kullanma suçundan hüküm kurulmasını kanuna aykırı bulmuştur⁴⁷. Bu olayda kamu görevlisi olan muhtar görevin gereğini yapmamakla birlikte, icrai bir davranışta bulunmamış, köye ait borçları ödeme hususunda görevinin gereğini ihmal etmiştir.

---

⁴⁶ “Suç tarihinde Gök köy Devlet Hastanesinde doktor olan sanık ...'in geçici olarak görevlendirildiği Mesudiye Devlet Hastanesinde hastaları muayene etmeden sağlık karnelerine ilaç yazıldığı ve bu reçetelerin sanığın eşi diğer sanık ...'in eczanesinde faturalandırıldığı iddiası ile açılan davada; ayrıntıları Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 04.02.2014 gün ve 2012/11-1347 esas 2014/30 karar sayılı ilamında açıklandığı ve dairesinin de benzer kararlarında kabul edildiği üzere, eczaneden gelen ya da hasta yakınlarının bizzat getirdikleri sağlık karnelerine, hastaları görmeden, ancak konulan hastalık tanısıyla uyumlu ilaç yazma şeklindeki eylemlerinin bir bütün olarak " görevi kötüye kullanma" suçu kapsamında kaldığı,” Y11.CD, 26.4.2017, E. 2015/19, K. 2017/3158.

⁴⁷ Y5.CD, 21.3.2018, E. 2014/10544, K. 2018/2062; benzer yönde Y5.CD, 25.4.2018, E. 2014/10802, K. 2018/3039.

Ancak Yargıtay bir başka kararında; “... *Özel İdare müdürü olarak görev yapan sanığın, hakkında katılan vekili tarafından yapılan icra takibinin kesinleşmesinden sonra maaşına haciz konulması için ... İcra Müdürlüğü’nce gönderilen 10/03/2008, 13/03/2008, 07/10/2009, 02/06/2010 ve 17/01/2011 günlü yazıların gereğini yerine getirmediği gibi ... İcra Müdürlüğü tarafından maaş haczi yapıldığını ve buna ilişkin belgeleri göndereceğini belirten 16/06/2010 günlü eksik ve yanıltıcı cevabi yazıyı gönderdiği, ... İcra Müdürlüğüne 17/01/2011 tarihli müzekkere ile anılan icra takip dosya numarası ile kesinti miktarlarını gösterir banka dekontlarının istenilmesine rağmen bu yazıya da cevap vermeyerek katılanın mağduriyetine neden olması şeklinde gerçekleşen eyleminin, icrai davranışlarının da bulunması nedeniyle TCK’nın 257/1. maddesinde düzenlenen görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu gözetilmeden aynı kanunun 257/2. maddesi uyarınca hüküm kurulması” gerektiğine karar vermiştir⁴⁸. Kanımca somut olayda icra müdürlüğünün yazılarına cevap vermeme şeklindeki eylem görevin gereğini savsama, pasif kalma şeklinde bir hareket olmakla birlikte, eksik ve yanıltıcı cevap verme eylemi icrai hareket olarak nitelendirilmelidir. Ancak Yargıtay, kamu görevlisinin görevinin yerine getirmeme şeklindeki davranışlarının yanında “*icrai davranışlarının da bulunması nedeniyle*” icrai davranışını dikkate alarak sanığın eylemlerini bir bütün olarak değerlendirmiş, TCK m. 257/1’in uygulanması gerektiğine karar vermiştir. Bu olayda TCK m. 43/1 gereği zincirleme suç hükümleri de uygulanmalıdır.*

Görevi kötüye kullanma suçunu düzenleyen madde metninde, hangi hareketin görevin gereklerine aykırı hareket oluşturacağı belirtilmediğinden suç, serbest hareketli bir suçtur. Görevin gereklerine aykırılık oluşturan her türlü icrai hareketle - belediyeye araç alımında usulsüzlük yapma⁴⁹ veya hakimın suçu işlediği sabit olan kişiler hakkında

⁴⁸ Y5.CD, 23.06.2018, E: 2014/6749 K: 2016/6698.

⁴⁹ “Sanığın belediye hizmet aracı alımında ihale yapılmış gibi sonradan sahte ihale dosyası oluşturduğu iddia ve kabul olunan somut olayda; “suça konu belgelerin iğfal kabiliyetlerinin bulunmadığının ilk bakışta anlaşılması sebebiyle resmi belgede sahtecilik suçunun yasal unsurlarının oluşmadığı; ancak araç alımındaki usulsüzlük sebebiyle eylemin görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağı gözetilmeden suç vasfında yanılığa düşülerek kamu görevlisinin resmi belgede sahteciliği suçundan sanığın mahkumiyetine karar verilmesi” bozmayı gerektirmiştir., Y11.CD, 3.4.2018, E. 2016/8623, K. 2018/2964.

beraat yönünde oy kullanması⁵⁰ örneğinde olduğu gibi - suç işlenebilir. Yukarıda da belirtildiği üzere, görev alanına giren hususlarda, kamu görevlisi mevzuatça öngörülen yetkisini aştığında, kanunun öngördüğü şekil şartlarına uymaksızın işlem tesis ettiğinde, takdir yetkisini maksada uygun (kamu hizmeti ve yararına uygun biçimde) kullanmadığında görevin gereğine aykırı davrandığı kabul edilir.

Yargıtay, bir kimsenin hakkında herhangi bir evrak tanzim edilmeksizin gözaltında bulundurulmasını, herhangi bir rapor aldırılmaksızın ve ilgili Cumhuriyet Savcısına bilgi verilmeksizin serbest bırakılması şeklindeki polis memurlarının eylemini icrai hareketle görevi kötüye kullanma olarak nitelendirmiştir⁵¹. Burada kamu görevlisi olan polis memurları, CMK'da öngörülen usule uymayarak, mevzuatça öngörülen yetkisini aşmış olup, kanunun öngördüğü şekil şartlarına uymaksızın işlem yapmak suretiyle, icrai hareketle görevlerini kötüye kullanmışlardır (TCK m. 257/1).

c. Görevin Gereklere Yapmakta İhmal veya Gecikme Göstererek Görevi Kötüye Kullanılması (İhmali Hareketle Görevi Kötüye Kullanma -TCK m. 257/2)

Kamu görevlisinin, “görevinin gereklere yapmakta ihmal veya gecikme göstererek”, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olan ya da kişilere haksız bir menfaat sağlaması halinde TCK m. 257/2'den ceza sorumluluğu doğar. Kamu görevlisinin görevinin gerektirdiği davranışı yapmaması veya geç yapması halinde ihmali hareketle görevi kötüye kullanma suçunu işlediğinden söz edilir⁵².

---

⁵⁰ "5237 sayılı TCK'nun 6/1-c maddesinde tanımlanan kamu görevlisi kapsamında olduğunda tereddüt bulunmayan sanığın, üyesi olduğu Alaşehir Ağır Ceza Mahkemesinin 2005/76 esas sayılı sırasında kayıtlı bulunan dosyada, yargılamaya konu olayın meydana geldiği yerin sahibi olup, dosyanın sanıklarından olan N.Ö. isimli kişinin gazinosuna giderek, burada sanıktan olayla ilgili bilgiler alması ve gözlemlerde bulunması, doktor raporuna göre katılan M.G.'in olay nedeniyle uzuv tatili oluşacak şekilde yaralandığı sabit olmasına rağmen, sanık N.Ö. ile birlikte diğer iki sanık da dahil olmak üzere sanıkların tamamının beraati yönünde oy kullanması şeklindeki eylemiyle, görevinin gereklere aykırı bir davranışta bulunduğu şüphe bulunmamaktadır.", YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67.

⁵¹ Y8.CD,13.2.2014, E. 2013/16972, K. 2014/3087.

⁵² Yaşar / Gökcan / Artuç, 7786.

Dolayısıyla suçun bu işlenişi bakımından fiil, görevin gereğini ihmal veya gecikme göstererek yerine getirmemedir. Kamu görevlisinin ihmal veya gecikme gösterdiği işin kamu görevlisinin görev alanına girmesi bir başka deyişle kamu görevlisinin yapmadığı veya geciktirdiği işlemi görevi itibariyle yerine getirmekle yükümlü olması gerekir⁵³.

Suçun TCK m. 257/2'deki düzenleniş şekli itibariyle, fiil görevin gereğini "*ihmal veya gecikme göstererek*" işlenebileceğinden seçimlik hareketli bir suç olarak düzenlenmiştir⁵⁴.

İhmal, hiç yapmamak, savsaklamak anlamında olup, görevin gereklerini yapmakta ihmal ise, kamu görevlisinin yerine getirmekle görevli olduğu işi yapmaması veya yasal düzenlemelere göre yapılması gereken şekilde yerine getirmemesi⁵⁵ ya da amirinin hukuka uygun olarak yapmasını zorunlu kıldığı eylemleri yapmamasıdır⁵⁶. Örneğin, toplam 154 yapının İmar Kanununa aykırı olduğuna dair tutulan yaptırım tutanaklarını belediye encümeninin gündemine getirmemek⁵⁷, belediye başkanının belgeleri imzalamaması⁵⁸, vekilin dava açmaması⁵⁹, köy

---

⁵³ Erman / Özek, 157; Tezcan / Erdem / Önok, 1053; "Yapım İşleri Genel Şartnamesi 4. maddesinde yapı denetim görevlisi tanımının " İdare tarafından, işlerin denetimi için görevlendirilecek bir memur veya heyeti ve/ veya idare dışından bu işleri yapmak üzere görevlendirilen gerçek veya tüzel kişi veya kişiler" olarak yapıldığı, sanıklar ... ve ...'ın anılan yol yapımında yapı denetim görevlisi olarak görev aldıkları, sözleşme ve şartnamede belirtilen anılan şirketin alması gerekli işaretlemeye dair önlemleri almaması hususunda görevlerinin gereklerini yerine getirmekte ihmal göstermek suretiyle, atılı suçu işledikleri dosya kapsamında anlaşılan sanıklar hakkında, TCK'nın 257/2 maddesi gereğince mahkumiyet hükmü kurulması gerektiği gözetilmeksizin yazılı şekilde beraat hükmü kurulması", Y12.CD, 10.1.2018, E. 2017/7574, K. 2018/215.

⁵⁴ Tezcan / Erdem / Önok, 1054; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1111.

⁵⁵ YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430. Öğretide ihmalden kastedilenin görevin hiç yapılmaması olduğu, görevin kapsamına giren bir işin gereği gibi yapılmaması, diğer unsurlarının da oluşması kaydıyla icrai hareketle görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağı da ileri sürülmektedir., bkz.Koca / Üzülmez, Özel, 932.

⁵⁶ YCGK, 16.5.2017, E. 2017/271, K. 2017/278.

⁵⁷ Y5.CD, 27.9.2017, E. 2017/2081, K. 2017/4084.

⁵⁸ Y5.CD, 9.4.2018, E. 2017/7127, K. 2018/2640.

⁵⁹ "Sanığın, katılan ve müşteki tarafından kıdem tazminatı davası açılması amacıyla vekil tayin edilmesine rağmen dava açmaması ve masraf olarak katılıandan aldığı 190 TL ile müştekiden aldığı 200 TL'yi iade etmeme

muhtarının köy tüzel kişiliğine ait MEDAŞ'a ödenmesi gereken elektrik ücretini toplamayarak elektrik borcunun oluşmasına sebebiyet vermesi⁶⁰, kooperatif başkan ve yönetim kurulu üyelerinin kooperatifin 2006-2008 yıllarına ait defter ve belgelerini tutmaması⁶¹, sanık ebelerin, yenidoğan bebeğin takibi sırasında gözlem kağıdına ateş, nabız, solunum gibi vital bulguları içerir parametreleri tespit edip kayıt etmemeleri ve sonuçlarına göre vaktinde nöbetçi hekimi haberdar etmemeleri⁶² müdafinin davayı takip etmemesi gibi.

---

eyleminin kül halinde TCK'nın 257/2 maddesinde düzenlenen ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu ve bu uygulamaya nazaran da hakkında TCK'nın 43/1. maddesinin tatbik edilmesi gerektiği halde yazılı şekilde icrai davranışla görevi kötüye kullanma suçundan hüküm kurulması," bozmayı gerektirmiştir., Y5.CD, 25.4.2018, E. 2014/10762, K. 2018/3115.

⁶⁰ Y5.CD, 25.4.2018, E. 2014/10802, K. 2018/3039.

⁶¹ "Kooperatif başkan ve yönetim kurulu üyesi olan sanıkların kooperatifin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait defter ve belgelerini tutmayarak görevlerini ihmal ettiklerinin iddia edildiği olayda, mahkemece sanıklar hakkında aynı eylemden Silifke Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2009/91 Esas sayılı dosyasında yargılama yapılarak hüküm kurulması sebebiyle kamu davasının reddine karar verildiğinin ancak anılan kararda sanıkların 2003 ve 2004 yıllarına ait defter ve belgeleri tutmamak sebebiyle mahkum olduklarının anlaşılması karşısında, Silifke Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2009/91 Esas sayılı dosyasının aslı ya da onaylı örneğinin getirilerek incelenmesinden sonra suç ve iddianame tarihlerine göre eylemler arasında hukuki kesinti oluşup oluşmadığının ve zincirleme suç hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağına saptanması, hukuki kesintinin gerçekleşmesi halinde ise ayrı ceza verilmesi gerektiği gözetilmeden eksik inceleme ile kamu davasının reddine karar verilmesi," bozmayı gerektirmiştir., Y5.CD, 24.4.2018, E. 2018/2572, K. 2018/3021.

⁶² "İncelenen dosya kapsamına göre; sanıkların, Muğla Devlet Hastanesinde ebe olarak görev yaptıkları, 25.03.2012 tarihinde anılan hastanede normal yolla doğan ...'in 26/03/2012 günü saat 05:00 sıralarında öldüğü, ölüm nedeninin, perinatal pnomoni ve amnion sıvı aspirasyonu olduğunun tespit edildiği olayda; Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu raporunda da belirtildiği üzere, sanıkların, yenidoğan bebeğin takibi sırasında gözlem kağıdına ateş, nabız, solunum vb. vital bulguları içerir parametreleri tespit edip kayıt etmeleri ve sonuçlarına göre vaktinde nöbetçi hekimi haberdar etmeleri gerekirken, ihmali davranışla bunu yapmadıkları anlaşıldığından, Dairemiz'in bozma ilamı doğrultusunda, sanıkların eylemlerinin ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilmesi

Gecikme, bir işin yapılması gereken zaman geçtikten sonra yerine getirilmesi anlamında olup, görevin gereklerini yapmakta gecikme ise, belirli bir süre içinde yapılması öngörülen işin gereken süre geçtikten sonra yapılmasıdır. Burada kamu görevlisi görevinin gereklerini yapmakta, ancak süresi içinde yapmamaktadır. Gecikmeden söz edebilmek için, görevin belli bir sürede yerine getirilmesi zorunluluğu olmalıdır. Bu zorunluluk mevzuattan kaynaklanabileceği gibi, somut olayın özelliğinden, görevin mahiyetinden kaynaklanabilir.

Görevin yerine getirileceği süre kanunda belirlenmiş olabilir. Örneğin, idare mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare tarafından, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğu, bu sürenin hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçmeyeceği İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 28/1'de⁶³ hüküm altına alınmış olup, idare mahkemesi kararını yerine getirmekle görevli kamu görevlisinin 30 günlük süreyi aşması halinde, suçun diğer unsurları da oluştuysa, kamu görevlisinin sorumluluğu TCK m. 257/2 den olacaktır. Bununla birlikte, ihmal veya gecikmenin varlığından söz edebilmek için, kamu görevlisinin işin yerine getirileceği süre içinde görevli bulunması gerekir.⁶⁴

Görevin yerine getirilmesi bakımından mevzuatta belli bir süre öngörülmemiş ise, bir gecikmenin olup olmadığı hususu, görevin mahiyeti ve somut olayın özellikleri dikkate alınarak, görevin gereğinin

---

suretiyle TCK'nın 257/2. maddesi gereğince cezalandırılmalarına ilişkin mahkemenin kabul ve uygulamasında isabetsizlik görülmediğinden tebliğnamede bu hususta bozma öneren görüşe iştirak edilmemiştir.”, Y12.CD; 16.01.2017, E. 2015/15778, K. 2017/295.

⁶³ 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m. 28/1'e göre; “*Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.*”.

⁶⁴ “...saniğin, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek temyiz talebinin reddedilmesine sebebiyet vermediği, ... tarafından vekil olarak görevlendirildiği tarihte (13/04/2006) zaten yasal temyiz süresinin geçmiş olduğu, bu sebeple müvekkilinin zararına neden olmadığı halde, yasal unsurları itibariyle oluşmayan atılı suçtan beraati yerine yazılı şekilde mahkumiyetine hükmolunması”, bozmayı gerektirmiştir., Y15.CD, 9.2.2017, E. 2014/1869, K. 2017/5878.

“makul süre”⁶⁵de yerine getirilip getirilmediği tespit edilecektir. YCGK, Cumhuriyet Savcısının kendisine tevdi edilen soruşturma dosyalarıyla ilgili yasal işlemleri zamanında yerine getirme konusunda gerekli dikkat ve özeni göstermeyip, tarafların mağduriyetine neden olup olmadığını tartıştığı bir kararda, şüpheliler bakımından hukuki durumlarını askıda tutmak suretiyle şartları varsa aklanma imkanının önüne geçilmesini, ayrıca suça konu soruşturma dosyalarının mağdurları bakımından ise kanuni haklarını elde etmelerinin uzun süre gecikmesini dikkate alarak, soruşturmaların makul sürede sonuçlandırılmaması eylemini ihmal ve gecikme suretiyle görevin kötüye kullanılması (TCK m. 257/2) olarak nitelendirmiştir⁶⁶. Bu olayda Yargıtay, soruşturma süresi ve kamu davasını açma için kanunda belli bir süre öngörülmemiş olmasına rağmen, C. Savcısının makul süreyi aşacak şekilde görevinin gereğini yapmamasının kişilerin mağduriyetine neden olduğunu tespitle, görevi ihmal veya geciktirme suretiyle kötüye kullanma suçunu oluşturacağına karar vermiştir.

Kamu görevlisinin görevin gereğini ihmal veya gecikerek yerine getirme fiilinin neticesinde kişilerin mağduriyeti veya kamunun zararı ya da kişilere haksız bir menfaat sağlanmış olunması halinde suç oluşacağından⁶⁷, bu neticelerle failin görevinin gereklerini yerine getirmede ihmal veya gecikme göstermesi arasında nedensellik ilişkisi olmalıdır. Somut olayda nedensellik ilişkisinin tespiti için bilirkişiye başvurmak gerekebilir⁶⁸. Özellikle tıbbi hatanın (malpraktis) söz konusu

---

⁶⁵ Makul sürenin belirlenmesinde, TCK m. 257/2 ile korunan hukuki değer ihlal edilip, edilmediği, iş yoğunluğu, görevin yapılması için gerekli yasal prosedürün şekli, hazırlık ve araştırmanın gerekip gerekmediği hususlarından yararlanılabileceği görüşü için bkz. Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1112.

⁶⁶ “Cumhuriyet savcısı olan ve kendisine tevdi edilen soruşturma dosyalarında hakkında işlem başlatılan şüphelilerin makul sürede karar verilmemesi nedeniyle mağdur olduklarının açık olduğu gibi aynı soruşturmalardaki şikayetçi, suçtan zarar gören veya mağdurların da, sanığın fiilinden mağdur oldukları, buna göre “şahsi haklarının ihlal edildiği” ve kişi mağduriyetinin gerçekleştiği konusunda tereddüt bulunmamaktadır.”, YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430.

⁶⁷ Tezcan / Erdem / Önok, 1055-1056; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1107.

⁶⁸ “Köy muhtarı olan sanığın, köy tüzel kişiliğine ait borçları ödemek amacıyla köylüden topladığı paraları ve diğer köy gider ve gelirlerini köy defterine kaydetmediği, ödemeler karşılığında makbuz vermediği, köye ait borçların

olduğu olaylarda çözümü özel bilgiyi gerektiren tıp hukuku bakımından bilirkişiye başvurmak zorunludur (CMK 63/1). Nitekim Yargıtay'ın uygulaması da bu yöndedir⁶⁹.

ödenmemesi sebebiyle köy tüzel kişiliği hakkında icra takibine başlanılmasına sebebiyet vererek görevi kötüye kullanma suçunu işlediği iddia ve kabul olunan olayda; sanığın köy tüzel kişiliğine ait borçların ödenmesi için karar aldıklarını ve köy imamı tanık ile birlikte su sayaçlarındaki tüketim miktarına göre elektrik faturasını köy hane sayısına bölüp köylüden para topladıklarını, ödenen parayı tutanağa bağlayarak elektrik borcunun bir kısmını yatırdıklarını, ancak bazı köylülerin borçlarını ödememeleri sebebiyle elektrik borcunun tam olarak yatırılmadığını ve bu sebeple faiz işlediğini, olayda kusuru bulunmadığını savunması ve tanığın bu beyanı doğrulanması karşısında; ... ve ...Elektrik T.A.Ş.'den... köyünün 2004-2009 yıllarına ait borç ve ödeme bilgilerinin tarihleri de gösterecek şekilde teminiyle köy gelir ve gider defterleri ile köye ait tüm tahsilat ve gider belgelerinin getirilip köylünün sanığa yaptığı ödeme tutarlarına dair tutanak ile sanığın savunmasını dayandığı borç ödeme makbuzları da dikkate alınarak ilgili tarihte köy bütçesinde elektrik borcunu ödemeye yetecek miktarda para bulunup bulunmadığı hususunda dosyanın uzman bir bilirkişi heyetine tevdi ile rapor aldırılmasından sonra görevi kötüye kullanma suçu yönünden objektif cezalandırma şartlarından kişi mağduriyeti, kamu zararı veya kişilere menfaat sağlanması unsurlarından birinin oluşup oluşmadığının ve yine sanığa atfedilecek bir kusurun bulunup bulunmadığının denetime imkan verecek şekilde gerekçeleriyle karar yerinde gösterilmesi gerektiği nazara alınmadan eksik incelemeyle yazılı şekilde mahkumiyet hükmü kurulması”, Y5.CD, 21.3.2018, E. 2014/10544, K. 2018/2062.

⁶⁹ “Adli Tıp 3. İhtisas Kurulu tarafından düzenlenen 29.09.2012 tarihli raporda, "... oğlu, 1989 doğumlu ... hakkında düzenlenen adli ve tıbbi belgelerin değerlendirilmesinde; trafik kazası sonucu acil servise gelen hastanın acil hekimi tarafından değerlendirilip gerekli tetkiklerin yapıldığı, göğüs cerrahisi konsültasyonu istendiği, kişide gelişen parsiyel pnömotoraksın takip edilebileceği, acil operasyon gerektirmediği, kişinin hastanede müşahade altında tutulduğu, genel durumunun iyi olması üzerine kontrole gelmek üzere taburcu edildiği anlaşılmış olup, yapılan uygulamaların tıp kurallarına uygun olduğu oybirliği ile mütalaa olunduğu"nun belirtildiği olayda” esas mahkemesinin bilirkişi raporunu dikkate alarak doktor sanıkların ihmallerinin bulunmadığını tespitle görevi ihmal suretiyle kötüye kullanma suçundan verdiği beraat kararları Yargıtay tarafından onanmıştır., Y12.CD,14.2.2018, E. 2016/5581, K. 2018/1517.

d. Kamunun Zararına, Kişilerin Mağduriyetine ve Kişilere Haksız Menfaat Sağlanmasına Neden Olma

Görevi kötüye kullanma suçunun oluşabilmesi için kamu görevlisi olan failin görevinin gereklerini aykırı davranmak suretiyle ya da ihmal veya gecikme göstererek yerine getirmemesi yeterli olmayıp, bu hareketlerin sonucunda kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir menfaat sağlanması gerekmektedir. Nitekim Yargıtay da 2018 tarihli bir kararında “*görevi kötüye kullanma suçunun oluşabilmesi için norma aykırı davranışla beraber “kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız menfaat sağlanması” gerektiğini, bu sonuçları doğurmayan norma aykırı davranışların suç olarak kabul edilemeyeceği nazara alınarak somut olayda söz konusu hususların ne şekilde gerçekleştiği karar yerinde tartışılıp değerlendirilme*”si gerektiğini belirtmektedir⁷⁰. Bu neticelerden birinin gerçekleşmemiş olması halinde suç oluşmayacaktır⁷¹. Suç tipinde belirtilen neticelerden birinin gerçekleşmiş olması suçun oluşması için yeterlidir⁷². Somut olayda

⁷⁰ “5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun 257. maddesinde tanımlanan görevi kötüye kullanma suçunun oluşabilmesi için norma aykırı davranışla beraber “kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız menfaat sağlanması” gerektiği, bu sonuçları doğurmayan norma aykırı davranışların suç olarak kabul edilemeyeceği nazara alınarak somut olayda söz konusu hususların ne şekilde gerçekleştiği karar yerinde tartışılıp değerlendirilmeden yazılı şekilde hüküm tesisi”, Y5.CD, 2.4.2018, E. 2014/10538, K. 2018/2398.

⁷¹ “..sandık kurulunun muhtar dahil en az 5 üyeden oluşan ihtiyar heyetinden teşekkül ettirilmesi gerekirken başkan ve iki üyeden oluşturulduğu, suçta konu belgelerin de eksik sayıdaki bu kurul tarafından imzalandıklarının anlaşılması karşısında, yeterli sayıda üye ile teşekkül ettirilmeyen heyet tarafından imzalanan suçta konu belgelerin iğfal kabiliyetleri bulunmayıp bu halleriyle hukuki sonuç doğuracak nitelikte olmadıklarından yüklenen sahtecilik suçunun unsurları itibariyle oluşmadığı, kamu zararı veya kişilere bir menfaat sağlanması da gerçekleşmediğinden görevi kötüye kullanma suçunun da oluşmadığı gözetilerek sanığın beraatine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde mahkumiyetine hükmedilmesi yasaya aykırı, Y21.CD, 16.3.2017, E. 2016/10435, K. 2017/1339.

⁷² “5237 sayılı TCY’nın 257/1. maddesindeki suçun oluşabilmesi için, norma aykırı davranış yetmemekte; bu davranış nedeniyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir kazanç sağlanması gerekmektedir. O halde, 765 sayılı TCY’nın 240. maddesindeki

birden fazla neticenin gerçekleştiği haller, cezanın bireyselleştirilmesinde dikkate alınabilir⁷³.

Hareketin neticesinde kamunun zararı, kişilerin mağduriyeti ve kişilere haksız çıkar sağlanması arandığı için, suçun zarar suçu olarak düzenlendiği hususunda öğretide⁷⁴ görüş birliği söz konusu olup, Yargıtay'ın kabulü de bu yöndedir⁷⁵.

Kişilerin mağduriyetine, kamunun zararına ve kişilere haksız menfaat sağlanmasına neden olmanın hukuki niteliği, bu bağlamda tipiklikte yer alan bu hallerin suçun neticesi⁷⁶ mi objektif cezalandırılabilme şartı⁷⁷ mı olduğu hususu öğretide tartışmalıdır⁷⁸. Objektif cezalandırılabilme şartının dogmatik yapısı önemli ölçüde belirsiz olup, işlenen bir suçta objektif cezalandırılabilme şartının mevcut

---

görevde yetkiyi kötüye kullanma suçu, memur sayılan kişinin kasten görevinin gereklerine aykırı hareket etmesi ile oluşurken; 5237 sayılı TCY'nın 257/1. maddesindeki suçun oluşabilmesi için, kamu görevlisinin kasten görevinin gereklerine aykırı davranması yanında bu davranış nedeniyle kişilerin mağduriyetinin, kamunun zararının ya da kişilere sağlanmış haksız bir kazancın bulunması zorunludur.”, Y4.CD, 11.05.2010, E. 2010/4, K. 2010/117.

⁷³ Yaşar / Gökcan / Artuç, 7772.

⁷⁴ Tezcan / Erdem/Önok, 1046; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1107; Koca / Üzülmöz, Özel, 934; Yaşar / Gökcan / Artuç, 7756.

⁷⁵ YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430; YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278.

⁷⁶ Suçun neticesi olduğu görüşü için bkz. Tezcan / Erdem / Önok, 1046; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1107; Soyaslan, kamunun zararı, kişilerin mağduriyeti ve kişilere haksız menfaat sağlanmasını suçun unsuru olarak kabul etmenin ceza hukukunun ilkelerine, sübjektif ceza hukukuna daha uygun olduğunu belirtmektedir. Soyaslan, 677.

⁷⁷ Objektif cezalandırma şartı olduğuna ilişkin bkz. Koca / Üzülmöz, Özel, 935; Yaşar / Gökcan / Artuç, 7771; Memiş Kartal, 1388; Artuk / Gökçen, 846.

⁷⁸ Suç tipinde düzenlenmiş bir hususu, fail ancak kusurlu bir hareketiyle gerçekleştirdiğinde kanuni tanıma göre sorumlu oluyorsa bir unsur yani netice söz konusu iken, buna karşılık meydana gelen neticeyi fail istemiş olmasa da kanuni tanım gereğince bu neticelerden sorumlu tutulması gerektiği hallerde bir başka deyişle failin sorumlu tutulabilmesi için failin kusurlu olması aranmıyorsa cezalandırılabilme şartının söz konusu olacağı hakkında bkz. Dönmez, 88; Demirbaş, 211; Hakeri, 311.

olup olmadığı, ancak ilgili suç tipinin yorumu ile belirlenebilir⁷⁹. TCK'nın 257. maddesinin gerekçesine göre “*Kamu görevinin gereklerine aykırı olan her fiili cezai yaptırım altına almak, suç ve ceza siyasetinin esaslarıyla bağdaşmamaktadır. Bu nedenle, görevin gereklerine aykırı davranışın belli koşulları taşıması hâlinde, görevi kötüye kullanma suçunu oluşturabileceği kabul edilmiştir. Buna göre, kamu görevinin gereklerine aykırı davranışın, kişilerin mağduriyetiyle sonuçlanmış olması veya kamunun ekonomik bakımdan zararına neden olması ya da kişilere haksız bir kazanç sağlamış olması hâlinde, görevi kötüye kullanma suçu oluşabilecektir.*”. Gerek madde metninden gerek ise maddenin gerekçesinden de tipiklikte geçen bu hususların niteliği anlaşılabilir iken, TCK 257. maddede değişiklik yapan 8.12.2010 tarihli 6086 sayılı kanunun genel gerekçesinde, “*bu suçun oluşabilmesi için, objektif cezalandırılabilme şartı olarak, görevin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız menfaat sağlanmasına neden olunması gerekmektedir.*” denilmek suretiyle bu husus açıklanmaya çalışılmıştır. Kanun koyucunun 6086 sayılı kanunun gerekçesinde böyle bir açıklamaya ihtiyaç duymasının nedeni, bu konudaki tereddütleri gidermek ve uygulamada birliği sağlamaktır. Ancak gerekçedeki objektif cezalandırılabilme şartının, suçun oluşabilmesi için gerekli olduğunu belirten bu açıklama karşısında objektif cezalandırma şartlarının suçun unsurlarından farkını ortaya koyabilmek zorlaşmaktadır.

Sözü edilen bu hususların suçun maddi unsuru olarak veya objektif cezalandırılabilme şartı olarak kabulü, failin kastının bu neticeleri kapsamaması gerekip gerekmediği, suçun tamamlanması ve verilecek hükmün çeşidi (CMK m. 223) gibi hususlar bakımından önem arz etmektedir⁸⁰. Bu hallerin suçun neticesi olarak kabulü halinde, failin

---

⁷⁹ Öztürk / Erdem, 152-153; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Genel, 468; Kangal, 152; Şartı içeren suçların net bir biçimde belirlenmesi, en azından madde gerekçesinde belirtmesinin yararlı olacağı görüşü için bkz. Artuk/Alşahin, 21; Objektif cezalandırılabilme şartı ile unsur teşkil eden neticeyi birbirinden ayırt etmede tereddüt edildiği durumlarda, unsurdan sorumlu olmak için kusurun aranacağı ve bu durumun da failin lehine olduğu için, unsurun varlığının kabul edilmesi gerektiği görüşü için bkz. Dönmezer, 89; Hukuki niteliği bu şekilde tartışmalı olan kurumların lehe olabilecek şekilde yorumlanması gerektiği görüşü için bkz. Zafer, 392.

⁸⁰ Objektif cezalandırılabilme şartının sonuçları hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Kangal, 162-165, Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Genel, 469-471.

kastının neticeyi de kapsamaması gerektiğinden failin görevinin gereğini yerine getirmemesinin sonucunda bu neticelerin oluşacağını da bilmesi ve istemesi gerekecek, suç ise bu seçimlik neticelerden birinin gerçekleşmesi halinde tamamlanacaktır⁸¹. Bu haller objektif cezalandırma şartı olarak kabul edilirse, öğretideki baskın görüşe göre kastın bu şartları kapsamaması aranmayacak⁸², kamu görevlisinin kasten görevinin gereklerini, aykırı davranmak ya da ihmal veya gecikme göstererek yerine getirmemesi halinde suç tamamlanacak⁸³, bu şartların varlığı sadece failin cezalandırılabilmesi için gerekli olacaktır. Bir başka deyişle kanunda düzenlenen tipik hareket gerçekleşse dahi, söz konusu şartlar gerçekleşmedikçe fiil cezalandırılmayacaktır⁸⁴. Objektif cezalandırılabilme şartı içeren suçlarda, şartın gerçekleşmemesi halinde CMK 223'deki hüküm çeşitlerinden hangisinin verilmesi gerektiği de tartışmalıdır. Öğretide bu durumda beraat kararı verilmesi gerektiğine ilişkin görüşler⁸⁵ olmakla birlikte, ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerektiği de ileri sürülmektedir⁸⁶.

⁸¹ Tezcan / Erdem / Önok, 1058-1059; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1113; Soyaslan, 677.

⁸² Demirbaş, 209, 212; Centel / Zafer / Çakmut, 218; Hakeri, 311; Zafer, 391.

⁸³ Zafer, 391.

⁸⁴ Özgenç'e göre; objektif cezalandırma şartları kast kapsamında değildir; bu şartları içeren suçlarda suçun işlenmiş ve dolayısıyla tamamlanmış sayılabilmesi için, objektif cezalandırılabilme şartının gerçekleşmesi gerekir, dava zamanaşımı süresi de maddi unsurların yanı sıra, bu şartın gerçekleştiği andan itibaren başlamalıdır., Özgenç, Genel, 672-673; Koca / Üzülmez'e göre ise, objektif cezalandırma şartını içeren suçlarda işlenen fiil ancak şart gerçekleşmesi halinde suç oluşturmakta, zamanaşımı da şartın gerçekleştiği andan itibaren başlamaktadır. Koca/Üzülmez, Genel, 355. Aksî görüşte olan Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe'ye göre, objektif cezalandırılabilme şartını içeren suçlarda suçun işlendiği an unsurların gerçekleştiği andır, zamanaşımı da bu anda işlemeye başlar., Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Genel, 470-471.

⁸⁵ Demirbaş, 213; Objektif cezalandırılabilme şartının gerçekleşmediği durumlarda, haksızlık oluştursa bile fiil suç olma özelliğini henüz kazanmadığı için” CMK'nın 223/2-a bendindeki “yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması” hükmü gereğince, fail hakkında beraat kararı verilmesi gerektiği görüşü için bkz. Özgenç, Genel, 669 dn. 1197; ayrıca bkz. Öztürk-Erdem, 155.

⁸⁶ Zafer'e göre; suçun unsurlarının bulunmaması nedeniyle verilebilecek karar türlerinin objektif cezalandırma şartının gerçekleşmediği halde verilmesi mümkün olmadığından, açık bir düzenleme yapılana kadar ceza verilmesine

Öğretide suç tipinde belirtilen bu neticeleri objektif cezalandırılabilme şartı olarak kabul eden yazarlar, görevin gereklerine aykırı davranmanın bir haksızlık oluşturduğu ancak bu haliyle haksızlığın cezaya layık olmadığı hususunda birleşmektedir⁸⁷. Bu bağlamda bu şartlar gerçekleşmediği sürece, fiilin suç oluşturmadığı ve bu sebeple failin cezalandırılmadığı ileri sürüldüğü gibi⁸⁸, cezalandırılabilirliğin maddi unsuru kapsamındaki TCK m. 257'deki bu şartların haksızlığın cezalandırılabilir olması bakımından kurucu unsur olduğu yani haksızlığın örtülü unsurunu oluşturduğu, kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı hareketiyle haksızlık tipinin gerçekleştiği, haksızlık tipinin cezayı gerektirdiğini belirleyen unsurların da kamunun zararı, kişilerin mağduriyetine neden olmak veya kişilere menfaat sağlamak olduğu da belirtilmektedir⁸⁹. Ayrıca görevi kötüye kullanma suçunun idare aleyhine işlenen bir suç olduğu, görevin kötüye kullanılmasıyla korunan menfaatin ihlal edildiği ve zarar şartının suçun unsurlarının dışında kaldığı, kişilerin mağduriyeti veya kamunun zararının objektif cezalandırılabilme şartı gibi görüldüğü, maddenin yazılış şekli itibariyle böyle anlaşılması gerektiği de belirtilmektedir⁹⁰.

---

yer olmadığı kararı verilmelidir., Zafer, 394; Şartın varlığının sadece cezalandırılabilirlik üzerinde etkili olması sebebiyle, CMK 223/4'ün kıyasen uygulanarak ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilmesi gerektiği hakkında bkz.Kangal, 156; Objektif cezalandırılabilme şartının hukuki niteliğini dikkate alarak, CMK'nın 223/4. maddesine göre, ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerektiği görüşü için bkz. Artuk / Alşahin, 28; Kanımca, CMK'nın hüküm çeşitlerini öngören 223. madde hükmünde açıkça hangi hallerde beraat hangi hallerde ceza verilmesine yer olmadığı kararı verileceği belirtildiği için, failin cezalandırılabilmesi için öngörülen objektif cezalandırılabilme şartının gerçekleşmediği hallerde de hangi hüküm çeşidinin verileceğinin, CMK m. 223/4'de açıkça ceza verilmesine yer olmadığı kararları arasında düzenlenmesi gerekir.

⁸⁷ Özgenç, Genel, 669; Zafer, 391; Koca / Üzülmöz, Genel, 355.

⁸⁸ Özgenç, Genel, 669-670; Yaşar / Gökcan / Artuç, “ Cezalandırma şartı içeren suçlarda, kanunda düzenlenen tipik hareket gerçekleştirilse dahi, öngörülen şart gerçekleşmemişse, eylem cezalandırılmamaktadır.” dedikten sonra “Görev gereğine aykırı davranış bulunmakla birlikte herhangi birisi gerçekleşmemiş ise 257. maddedeki suç oluşmayacaktır” demektedir. Yaşar / Gökcan / Artuç, 7771.

⁸⁹ Koca / Üzülmöz, Genel, 355.

⁹⁰ Zafer, 392.

Yargıtay, kişilerin mağduriyeti veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir menfaat sağlanmasının suçun oluşabilmesi için gerekli olduğunu “suçun oluşabilmesi için, norma aykırı davranış yetmemekte”⁹¹, “norma aykırı davranışla beraber” ifadeleriyle bu sonuçların ortaya çıkmasını aramakta⁹², aynı zamanda bunları objektif cezalandırma şartı olarak nitelemektedir⁹³. Yargıtay’a göre eylem neticesinde objektif cezalandırma şartı olan kişi mağduriyeti, kamu zararı ve kişilere haksız menfaat sağlanması unsurlarının oluşup oluşmadığı varsa ne şekilde olduğu denetime imkan verecek şekilde gerekçeleriyle tartışılmalı ve neticesine göre failin hukuki durumu belirlenmelidir⁹⁴. Dolayısıyla Yargıtay, görevin gereklerini yerine getirmeme şeklindeki eylemin neticesi olarak kabul ettiği kişilerin mağduriyeti veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir menfaat sağlanması hususlarını bir yandan objektif cezalandırma şartı olarak nitelerken, diğer yandan bu hususların Yargıtay’ın deyiimiyle bu “unsurların” da gerçekleşip gerçekleşmediğini suçun oluşması için aramaktadır. Bu nedenledir ki bu neticelerin gerçekleşmediği durumda beraat kararı vermektedir⁹⁵. Yargıtay, maddenin gerekçesini dikkate

⁹¹ “...suçun oluşabilmesi için, norma aykırı davranış yetmemekte; bu davranış nedeniyle, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir menfaat sağlanması gerekmektedir.” YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67; “birçok dosyada ya hiç bir işlem yapmamak ya da yapılması gereken işlemleri geç yerine getirmek biçimindeki “somut olayda görevi kötüye kullanma suçunun "kişilerin mağduriyeti" unsuru gerçekleştiğinden”, YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430; aynı yönde bkz. Y4.CD, 11.05.2010, E. 2010/4, K. 2010/117.

⁹² Y5.CD, 2.4.2018, E. 2014/10538, K. 2018/2398.

⁹³ YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278.

⁹⁴ Y20.CD, 27.2.2018, E. 2015/13557, K. 2018/1149; “Sanıkların usulsüz işlemlerden dolayı görevlerini kötüye kullandıkları iddia edilen olayda; eylem neticesinde objektif cezalandırma şartı olan kişi mağduriyeti, kamu zararı ve kişilere haksız menfaat sağlanması unsurlarının oluşup oluşmadığı varsa ne şekilde olduğu denetime imkan verecek şekilde gerekçeleriyle tartışılması ve neticesine göre hukuki durumlarının tayin ve takdir edilmesi gerektiği gözetilmeden eksik inceleme ve yetersiz gerekçelerle yazılı şekilde mahkumiyet hükümleri kurulması”, bozmayı gerektirmiştir., Y5.CD, 2.3.2017, E. 2016/8844, K. 2017/802.

⁹⁵ “...kamu zararı veya kişilere bir menfaat sağlanması da gerçekleşmediğinden görevi kötüye kullanma suçunun da oluşmadığı gözetilerek sanığın beraatine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde

alarak, işlenen fiil haksızlık özelliğini taşımakla birlikte, bu neticeler gerçekleşmediği sürece fiilin suç oluşturmadığını ve dolayısıyla kişiye ceza verme imkanı bulunmadığından hareketle⁹⁶, bir başka deyişle fiilin kişi mağduriyeti, kamu zararı ve kişilere haksız menfaat sağlanmasına neden olmadığı hallerde, fiilin suç olma özelliğini kazanmadığına ve bu bakımdan görevi kötüye kullanma suçunun oluşmadığına karar vermektedir.

Kanımcı, kamunun zararı, kişilerin mağduriyeti ve kişilere haksız menfaat sağlanmasının suçun unsuru mu yoksa objektif cezalandırılabilme şartı mı olduğu madde metninden anlaşılmamaktadır. Bu durumda maddenin yorumunda bir araç olan maddenin gerekçesinden yararlanmak gerekmektedir. Objektif cezalandırma şartının hukuki niteliğinin, bu bağlamda suç genel teorisindeki yerinin, gerek öğretide gerek ise TCK'da açıkça ortaya konulmaması sebebiyle, belirtilen durumların objektif cezalandırılabilme şartı olarak kabulü, suçun oluşması, kastın kapsamını belirleme gibi hususlarda farklı sonuçlara varılmasına neden olmaktadır. TCK'nın 257. maddesinin gerekçesi dikkate alınarak suç tipinde yer alan bu hususların hukuki niteliği değerlendirildiğinde, kanunkoyucunun bu hususları izlediği suç ve ceza siyaseti gereği “cezalandırılabilirliğin alanını daraltmak”⁹⁷ amacıyla cezalandırılabilme şartı olarak kabul ettiği anlaşılmaktadır⁹⁸.

Kamunun zararı, kişilerin mağduriyeti ve kişilere haksız menfaat sağlama görevin gereklerine aykırı hareket etme ve görevin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterme eylemlerinin sonucunda gerçekleştiğinden, kamu görevlisinin fiilleri ile suç tipinde yer alan bu neticeler arasında nedensellik bağı bulunması gerekmektedir.

---

mahkumiyetine hükmedilmesi yasaya aykırı, Y21.CD, 16.3.2017, E. 2016/10435, K. 2017/1339; aynı yönde Y15.CD, 9.2.2017, E. 2014/1869, K. 2017/5878. Yargıtay'ın bu şartların gerçekleşmemesi halinde beraat kararı vermesinin doğru olduğu görüşü için bkz. Özgenç, Genel, 669 dn. 1197.

⁹⁶ Özgenç, Genel, 669.

⁹⁷ Özgenç, Genel, 669.

⁹⁸ Objektif şartın gerçekleşmediği sürece fiilin suç oluşturmayacağı ve fiilin sonucunda gerçekleşen neticenin suçun unsuru olarak değil, cezalandırılabilme şartı olarak kabul edilebileceği, bunun fiil ile netice arasında nedensellik bağının aranmasına engel teşkil etmediği görüşü için bkz. Özgenç, Genel, 673.

aa. Kişilerin Mağduriyetine Neden Olma

Suçun oluşması için görevin gereklerini yerine getirmemenin, kişilerin mağduriyetine neden olması gerekir⁹⁹. Maddede geçen kişilerin mağduriyetine neden olma, gerçek ve tüzel kişilerin mağduriyeti olarak anlaşılmalıdır¹⁰⁰. Mağduriyet kavramı, sadece ekonomik bakımdan uğranılan zararlar sınırlı olmayıp, bireysel hakların ihlali sonucunu doğuran her türlü davranışı ifade eder¹⁰¹. Maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere mağduriyet, zarar kavramından daha geniş bir anlama sahiptir¹⁰². Bu bakımdan maddi zararın dışında manevi zararlar, bireyin medeni, siyasi ve sosyal haklarının ihlali mağduriyet olarak değerlendirilmelidir. Nitekim Yargıtay, Cumhuriyet savcısının soruşturma dosyalarında işlem yapmaması şeklindeki ihmali hareketiyle hakkında işlem başlatılan şüphelilerin makul sürede karar verilmemesi nedeniyle mağdur olduklarına, aynı soruşturmalardaki şikayetçi, suçtan zarar gören veya mağdurların da, "şahsi haklarının ihlal edildiği" ne¹⁰³;

---

⁹⁹ “Karakolda başkomiser olarak görev yapan sanığın, katılan avukat T. A’un müdafii olduğu B. M. görüşmesine izin vermemesi şeklindeki eyleminin, TCK’nın 257 nci maddesinde öngörülen kişilerin mağduriyetine neden olup olmadığı yöntemince tartışılıp değerlendirilmeden, yasal ve yeterli olmayan gerekçelerle beraat kararı verilmesi, yasaya aykırı”, Y4.CD, 08.10.2012, E. 2011/508, K. 2012/19916.

¹⁰⁰ Yaşar / Gökcan / Aruç, 7772.

¹⁰¹ YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67; YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430.

¹⁰² Maddenin gerekçesine göre;“ Görevin gereklerine aykırı davranışın kişinin mağduriyetine neden olması gerekir. Bu mağduriyet, sadece ekonomik bakımdan uğranılan zararı ifade etmez. Mağduriyet kavramı, zarar kavramından daha geniş bir anlama sahiptir. Örneğin kişi, tabii tutulduğu sınavda başarılı olmasına rağmen, başarısız gösterilmiş olabilir. Bir imar planı uygulamasında, belli bir parsel, sahibine duyulan husumet dolayısıyla, plan tekniğine aykırı olarak, yeşil alan olarak gösterilmiş olabilir. Kişinin, kamusal bir finans kaynağından yararlanması için gerekli şartları taşıdığı hâlde, yararlanması engellenmiş olabilir. Kişinin, belli bir sinai veya ticari faaliyetle ilgili olarak gerekli izin koşullarını taşıdığı hâlde, bu faaliyeti engellenmiş olabilir.”, Özgenç, Gereğçeli TCK, 372.

¹⁰³ “Cumhuriyet savcısı olan ve kendisine tevdi edilen soruşturma dosyalarında hakkında işlem başlatılan şüphelilerin makul sürede karar verilmemesi nedeniyle mağdur olduklarının açık olduğu gibi aynı soruşturmalardaki şikayetçi, suçtan zarar gören veya mağdurların da, sanığın fiilinden mağdur oldukları, buna göre "şahsi haklarının ihlal edildiği" ve kişi mağduriyetinin

işlediği suç sabit olan sanıkları korumak suretiyle beraat kararı veren sanık hakimnin adil yargılanma hakkının gerçekleşmediği kaygısına sebebiyet verilerek katılanın mağduriyetine neden olduğuna karar vermiştir¹⁰⁴. Bir başka kararında ise; atama ve görevlendirme işlemleri iptal kararlarının belediye başkanı tarafından uygulanmamasını¹⁰⁵, kişiyi idari işlemin iptali için dava açmaya mecbur bırakmayı mağduriyet olarak değerlendirmiştir¹⁰⁶.

---

gerçekleştiği konusunda tereddüt bulunmamaktadır.”, YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430.

¹⁰⁴ “Görevin gereklerine aykırı davranışın sabit olduğu olayda, sanık hakimnin yargılamasını yaptığı sanıklardan birisine ait gazinoya giderek kendisiyle bu gazinoda meydana gelen kasten yaralama olayı hakkında konuşması ve uzuv tatili oluşacak şekilde yaralanmanın sabit olmasına rağmen, olaya katılan tüm sanıkların beraatı yönünde oy kullanmış olması göz önüne alındığında, olayın sanıklarının korunması suretiyle yargılamanın adaletli bir şekilde yapılmadığı şüphesinin oluştuğu, dolayısıyla Anayasanın 36. maddesi ile koruma altına alınmış olan adil yargılanma hakkının gerçekleşmediği kaygısına sebebiyet verilerek katılan M.G.'in mağduriyetine neden olduğundan, sanığın eylemi 5237 sayılı TCK'nun 257/1. maddesinde düzenlenmiş olan görevde yetkiyi kötüye kullanma suçunu oluşturmaktadır.”, YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67.

¹⁰⁵ Y5.CD, 2.10.2017, E. 2014/9432, K. 2017/4136.

¹⁰⁶ “İl Tarım Müdürlüğünde çalışan sanıkların, katılanın muhtarlık görevini ifa ettiği köyün sınırları içerisinde kurulmak istenen taş ocağına dair hazırladıkları etüt raporunda, daha önce söz konusu alanın tarım arazisi olduğuna dair rapor ve yakınında zeytinlik alanı bulunmasına rağmen "taş ocağı faaliyet esnasında ve malzemenin naklinde oluşacak olan tozun tarım arazilerine zarar vermeyecek şekilde tedbirlerin alınması kaydıyla işletme ruhsatı alınmasında herhangi bir sakınca bulunmamaktadır" şeklinde görüş bildirdikleri, amirleri konumunda olan diğer sanıkların da söz konusu raporu onaylamaları sonucunda ilgili Bakanlıkça ÇED gerekli değildir kararı verilmesi üzerine Büyükşehir Belediye Başkanlığınca bahsi geçen taş ocağına iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği, katılanın iptal davası açması neticesinde 2. İdare Mahkemesi'nin 03/05/2012 gün ve 2011/312 Esas, 2012/465 Karar sayılı ilamı ile idari işlemin iptal edildiği, sanıkların bu şekilde mevzuata aykırı olarak haksız şekilde iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesine yine katılanı da idari işlemin iptali için dava açmaya mecbur bırakmak suretiyle mağduriyetine neden oldukları ve icrai davranışla görevi kötüye kullanma suçunun tüm unsurlarıyla oluştuğu gözetilmeden dosya kapsamı ve oluşa uygun düşmeyen yetersiz gerekçelerle

bb. Kamunun Zararına Neden Olma

Görevin gereklerini yerine getirmemenin kamunun zararın neden olması, kamu kurum ve kuruluşlarının uğradığı maddi zarar olarak anlaşılmalıdır. Maddenin gerekçesinde de zarardan anlaşılması gerekenin, “kamunun ekonomik bakımından zararı” olduğu belirtilmektedir. Kamu görevlisinin görevinin gereğini yerine getirmemesi şeklindeki hareketinin sonucu olarak toplumun kamu idaresine duyduğu güvenin sarsılacağı ve bu bakımdan toplumun manevi zarara uğrayacağı dikkate alındığında, kamunun zararına neden olunması hususunun maddede özel olarak belirtilmesindeki maksadın kamu zararının maddi zararlarla sınırlandırılması olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda kamu zararı belirlenirken “norma aykırı her davranışın, kamuya duyulan güveni sarstığı, dolayısıyla, kamu zararına yol açtığı veya zarara uğrama ihtimalini ortaya çıkardığı şeklindeki bir varsayım ile hareket edilmemeli”¹⁰⁷ manevi zararlar kamu zararı kapsamında değerlendirilmemelidir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 71. maddesinde kamu zararı, “Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.” şeklinde tanımlanarak, kamunun zararının belirlenmesinde dikkate alınacak esaslar belirlenmiştir¹⁰⁸. 5018 sayılı Kanun m. 71'deki

---

yazılı şekilde beraat kararları verilmesi, kanuna aykırı”, Y5.CD, 4.12.2017, E. 2014/11586, K. 2017/5207.

¹⁰⁷ YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67; YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278.

¹⁰⁸ Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71. maddesine göre; “(Değişik 25/4/2007-5628/4 m.) Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır. Kamu zararının belirlenmesinde;

- a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,
- b) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,
- c) Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,
- d) İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması,
- e) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

kamu zararına ilişkin tanımında yer alan “*kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması*” ifadesiyle de maddi ve ekonomik zarar kastedilmektedir. Kamu zararının belirlenmesinde 5018 sayılı Kanun m. 71’deki kriterler esas alınmalıdır¹⁰⁹.

Yargıtay’a göre; “*kamu zararı, her somut olayda hakim tarafından, iş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek bir fiyatla alınıp alınmadığı veya aynı şekilde yaptırılıp yaptırılmadığı, somut olayın kendine özgü özellikleri de dikkate alınarak belirlenmelidir. Bu belirleme; uğranılan kamu zararının miktarının kesin bir biçimde saptanması anlamında olmayıp, miktarı saptanamasa dahi, işin veya hizmetin niteliği nazara alınarak, rayiç bedelden daha yüksek bir bedelle alım veya yapımın gerçekleştirildiğinin anlaşılması halinde de kamu zararının varlığı kabul edilmelidir.*”¹¹⁰.

Kamunun zararı, kamu görevlisinin görevinin gereğini yapmaması şeklindeki hareketinin doğrudan bir sonucu olarak ortaya çıkmalı, zarar ile hareket arasında bir nedensellik ilişkisi olmalıdır¹¹¹. Kamu zararının sonradan giderilmiş olmasının suçun oluşmasına bir

---

f) (Mülga: 22/12/2005-5436/10 m)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması, Esas alınır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 m.) Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir.

(Değişik 25/4/2007-5628/4 m.) Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esaslar, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

¹⁰⁹ Yaşar / Gökcan / Artuç, 7779.

¹¹⁰ YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67; YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278; YCGK, 28.3.2017, E. 2015/14-1253, K. 2017/184.

¹¹¹ Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1109; Tezcan / Erdem / Önok, 1052; Yaşar / Gökcan / Artuç, 7778.

etkisi olmamakla birlikte, TCK m. 61 gereğince cezanın belirlenmesinde dikkate alınabilir¹¹².

cc. Kişilere Haksız Bir Menfaat Sağlamış Olma

Kamu görevlisinin görevinin gereklerini yerine getirmemesinin bir diğer neticesi de kişilere haksız bir menfaat sağlamış olmasıdır. Kamu görevlisinin görevinin gereğine aykırı davranmak, ihmal veya gecikme göstermek şeklindeki hareketinin sonucunda kişilere haksız bir menfaat sağlaması halinde, hareket ile netice arasında nedensellik bağı kurulabildiği takdirde görevi kötüye kullanma suçu oluşacaktır.

Haksız menfaatten kastedilen gerçek veya tüzel kişilere hukuka aykırı olarak sağlanan menfaattir¹¹³. Menfaat kavramıyla sadece maddi bir yarar kastedilmemektedir. Nitekim 6086 sayılı kanunla maddede “kazanç” kelimesi “menfaat” olarak değiştirilmek suretiyle, görevi kötüye kullanma suçunun oluşumu bakımından kişilere sağlananın sadece “ekonomik bir kazanç” bir başka deyişle maddi bir yarar olmadığı,

¹¹² Tezcan / Erdem / Önok, 1051; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1109.

¹¹³ “Sanıkların, 2007 yılında yapılan genel kurul toplantısında alınan ”Ankara’ya yapılacak seyahatlerde harcırah yevmiyesi, yol ve konaklama gideri adı altında herhangi bir ödeme yapılmamasına” dair karar bulunmasına rağmen, 14/05/2009 tarihli yönetim kurulu kararıyla Ankara’ya yapılacak seyahatlerde de harcırah yevmiyesi, yol ve konaklama giderinin karşılanmasına genel kurul kararına aykırı olarak karar verdikleri, buna istinaden yapmış oldukları toplantılarda ve çalışmalarda süreyi uzun tutarak fazla harcamaya sebebiyet vererek yolluk ve harcırah aldıkları, yine damızlık keçi olarak birlik üyelerine kredi karşılığında temin edilecek hayvanlara ilişkin olarak ilk başta %15 faiz oranı ile talep toplandığı, yönetim kurulu kararı ile bu oranın %12’ye düşürüldüğü, bu durumdan sadece Nallıhan ile Aksaray kooperatiflerinin haberdar edildiği, toplanan talebin alınan tekliften fazla olması gerekçe gösterilerek Aksaray ve Nallıhan kooperatiflerinin daha fazla ihtiyacı olduğu sebep gösterilerek öncelik tanındığı, bu suretle Aksaray kooperatifi üyesi olan sanık ...’ın 10 adet ve Nallıhan kooperatifi üyesi olan sanık ...’un ise 13 adet keçiyi düşük faiz oranı kullanarak aldıkları, bu şekilde kendilerine haksız menfaat sağladıkları, eylemlerin bir bütün halinde TCK’nın 257/1, 43/1. maddelerinde düzenlenen zincirleme biçimde görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağı gözetilmeden dosya kapsamına ve oluşa uygun olmayan gerekçelerle 1163 sayılı Kanuna aykırılık ve görevi kötüye kullanma suçlarından ayrı ayrı yazılı şekilde hüküm kurulması” bozmayı gerektirmiştir., Y5.CD, 17.07.2017, E. 2016/9369, K. 2017/3168.

“ekonomik olarak ölçülemeyen bir menfaatin” yani manevi yararın sağlanması halinde de suçun oluşacağı kabul edilmiştir¹¹⁴. Yargıtay da kişilere haksız menfaat sağlanmasını, kişilere haksız kazanç sağlanmasını da içerecek şekilde kişilere hukuka aykırı olarak maddi ya da manevi menfaat sağlanması olarak kabul etmektedir¹¹⁵. Örneğin, imar mevzuatına aykırı olarak Belediye Meclis kararıyla plan tadilatı yapılmasına rağmen kaldırılan yeşil alanın yerine eşdeğer alan ayırmayarak mülk sahiplerine menfaat sağlamak¹¹⁶, kira alacağının tahsili ve kiralanan yerin tahliyesi hususunda işlem yapmamak¹¹⁷ maddi menfaat sağlamak anlamında iken, bir öğretim üyesinin geçemeyecek bir sınav kağıdına geçer not vermesi¹¹⁸ ise manevi menfaat sağlamaktır.

B. Manevi Unsur

Görevi kötüye kullanma suçu, kasten işlenebilen bir suçtur. Suçun oluşumu için, failin belli bir maksat veya saikle hareket etmesi gerekmez. Görevin kötüye kullanılması suçunun görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle işlenmesi (TCK m. 257/1) bakımından, kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı hareket ettiğini bilmesi ve

¹¹⁴ 8.12.2019 tarihli 6086 sayılı Kanunun gerekçesi için bkz. Yaşar / Gökcan / Artuç, 7753.

¹¹⁵ YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67; YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278.

¹¹⁶ “Sanıklar ... ve ...'ın İmar Mevzuatına aykırı olarak Belediye Meclis kararıyla plan tadilatı yapılmasına rağmen kaldırılan yeşil alanın yerine eşdeğer alan ayırmayarak mülk sahiplerine menfaat sağlamak suretiyle görevi kötüye kullanmak suçundan”, sorumluluğunda zincirleme suç hükümleri uygulanmalıdır., Y5.CD, 27.9.2017, E. 2017/2081, K. 2017/4084.

¹¹⁷ “Sanık ...'in Güllük Belde Belediye Başkanı, sanık ...'nin Belediye Yazı İşleri Müdürü olarak görevli oldukları, sanıkların belediyenin mülkiyetinde bulunan taşınmazda kiracı olup geçmiş yıllara ait kira borcu bulunan Tevfik Bar hakkında kira alacağının tahsili ve mecurdan tahliyesi hususunda yasal işlem yapmayarak bu kişiye menfaat sağladıkları, bu surette yüklenen ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunun tüm unsurlarıyla oluştuğu gözetilmeden, dosya kapsamına uygun düşmeyen ve yetersiz gerekçelerle mahkumiyetleri yerine yazılı şekilde beraatlerine karar verilmesi”, Y5.CD, 30.5.2016, E. 2014/4638, K. 2016/5539.

¹¹⁸ 6086 sayılı kanunla maddede “kazanç” kelimesi “menfaat” olarak değiştirilmeden önce, ekonomik bir zarar arandığı ve kişisel bir kazanç olmadığı için öğretim üyesinin bu eyleminin suç oluşturmayacağı belirtilmekteydi. bkz. Soyaslan, 677.

istemesi gerekir. Kişinin mağduriyetine ya da kamunun zararına neden olma veya kişilere haksız kazanç sağlamış olma objektif cezalandırma şartı olduğu için kastın kapsamında olmadığından, bir başka deyişle objektif cezalandırma şartlarının varlığını failin bilmesi gerekmediğinden, somut olayda failin kişilerin mağduriyeti, kamunun zararı, kişilere haksız bir kazanç sağlama neticelerinin gerçekleşeceğini bilmesi ve istemesi gerekmecektir¹¹⁹. Suçun görevin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek işlenmesi (TCK m. 257/2) bakımından da, kamu görevlisinin görevinin gereklerine bilerek ve isteyerek ihmal etmesi veya gecikme göstermesi fiillerini¹²⁰ bilerek ve isteyerek hareket etmesi kastın varlığı için yeterlidir¹²¹.

Bu suçun taksir ile işlenmiş hali, kanunda açıkça öngörülmediğinden taksirle işlenemez (TCK m. 22/1). Dolayısıyla kamu görevlisinin dikkat ve özensizliği nedeniyle görevinin gereğini yerine getirmemesi durumunda görevi kötüye kullanma suçundan cezalandırılmaz. Bu bakımdan failin görevi bilmemesi, yanlış bilmesi, unutmaması ve iş yoğunluğu sebebiyle görevin gereğini yerine getirilmemesi halinde, kastının yokluğundan dolayı ihmali surette görev kötüye kullanma suçu oluşmayacaktır. Ancak bu hususta faili dikkate alan sübjektif bir değerlendirme yerine objektif değerlendirme yapılmalı, somut olayın özelliği dikkate alınmalıdır¹²². Nitekim Yargıtay, iş yoğunluğu mazeretine dayalı savunmayı, somut olayın özelliklerini dikkate alarak incelemiş, makul, hayatın olağan akışına ve görev anlayışına uygun bulmamıştır¹²³. Bununla birlikte bir başka kararında ise,

---

¹¹⁹ Aynı yönde bkz. Koca / Üzülmüş, Özel, 938; Artuk / Gökçen, 855; kişinin mağduriyeti, kamunun zararı ya da kişilere haksız bir yarar sağlama şeklindeki fiilin neticelerinin de fail tarafından bilinmesi ve istenmesi gerektiği görüşü için bkz. Soyaslan, 677; Tezcan / Erdem / Önok, 1057; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1113; Yaşar / Gökcan / Artuç ise, mağduriyet, kamu zararı ve haksız menfaati objektif cezalandırma şartları olarak niteleyip, objektif cezalandırma şartları kastın kapsamına dahil olmamasına rağmen daha sonra failin bu neticeleri de bilmesi ve istemesi gerektiğini belirtmektedir., bkz. Yaşar / Gökcan / Artuç, 7771, 7781.

¹²⁰ YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278.

¹²¹ Soyaslan, bu neticeleri suçun unsuru saymanın ceza hukukunun ilkelerine, sübjektif ceza hukukuna uygun olduğunu belirterek, kastın bu neticeleri de kapsamı gerektiği görüşündedir., Soyaslan, 677.

¹²² Yaşar / Gökcan / Artuç, 7791.

¹²³ "... somut olay değerlendirildiğinde; Cumhuriyet savcısı olarak görev yapan ve kamu görevlisi olduğu hususunda tereddüt bulunmayan sanığın;

müsteşar sanığın, iş yoğunluğu nedeniyle Bakan tarafından verilen atama emrinin konusunun suç teşkil edip etmediğini belirlemede hataya düşülmesinin olanaklı bulunduğundan, ortaya çıkan bu şüphenin sanık lehine değerlendirilmesi ve eyleminde görevde yetkiyi kötüye kullanma kastı ile hareket etmediğinin kabulü gerektiğine karar vermiştir¹²⁴.

---

yürüttüğü altmışdört soruşturmada ifadeleri alınan şüpheliler hakkında iddianame düzenlenmesi veya kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesinde üç aydan dört yıla kadar gecikmelere neden olduğu, on adet soruşturmada tutukluluklarının üzerinden üç ila dokuz ay geçmesine rağmen şüphelilerin tutukluluk durumlarının değerlendirilmesine ilişkin mahkemeden talepte bulunmadığı, üçünde şüphelilerin yakalandığının bildirilmesine rağmen uzun süre işlem yapmadığı, tutuklu olan şüphelilerin cezaevinden gönderdikleri tahliye talepli dilekçeleri işleme koymadığı, bir başka evrakta kendisinin de katıldığı oturumda mahkemece yalnızca yargılamaya konu suçlar yönünden serbest bırakılmasına karar verilen sanığın, başka suçlardan tutuklu bulunmasına rağmen bütün suçları kapsayacak şekilde tahliye edilmesine neden olduğu, aradan iki ay geçtikten sonra aynı sanık hakkında yakalama kararı istediği, yakalanmasının ardından uzun süre herhangi bir işlem yapmadığı anlaşılmaktadır. Sanık söz konusu gecikmelerin iş yoğunluğundan kaynaklandığını savunmuş ise de, bu konuda yetkililere herhangi bir müracaatta bulunmadığı, elindeki soruşturma dosyalarının yaklaşık yarısının, dört yıl gibi uzunca bir süre işlemsiz kalması nedeniyle suç tarihinden önce Cumhuriyet Başsavcivekili tarafından özellikle tutuklu dosyalara özen göstermesi konusunda uyarıldığı hususları nazara alındığında, iş yoğunluğu mazeretine dayalı savunmasının, makul, hayatın olağan akışına ve görev anlayışına uygun bulunmadığı kabul edilmelidir. Bu nedenle sanığın görevinin gereklerini yerine getirmekte ihmal ve gecikme göstermek suretiyle kanuna aykırı davrandığı ortadadır.”, YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430.

¹²⁴ “İki Bakanlığın birleştirilmesi olağandışı karmaşa doğurmuş, toplam 719 adetten ibaret geniş kadro 296 gibi dar bir sayıya çekilmiştir. Böyle bir evrede kadro yerleşiminden sorumlu kişilerin öncelikle ve sadece müştekiyi yerleştirme sorumluluğu taşımadığı, çok sayıda başka görevliye de denk sıfat ve makam bularak yeni idari davalara neden olmama mesuliyetini üstlendikleri gözetilmelidir. Bu durumda da sanığın, Bakan tarafından verilen atama emrinin konusunun suç teşkil edip etmediğini belirlemede hataya düşmesi olanaklı bulunduğundan, ortaya çıkan bu şüphenin sanık lehine değerlendirilmesi ve eyleminde görevde yetkiyi kötüye kullanma kastı ile hareket etmediğinin kabulü gerekmektedir.”, YCGK, 11.03.2008, E. 2007/4. MD-197, K. 2008/46.

Yargıtay'ın somut olayda, iş yoğunluğunun yanında kişinin ekonomik bakımdan uğradığı zararın giderilmesini ve usule aykırı davranışın dava yoluyla giderilebilmesi olasılığından yola çıkarak kastın yokluğuna ilişkin verdiği karar dikkat çekicidir. Yargıtay bu kararında; *“Somut olayda; bölgenin ve iş yoğunluğunun özelliklerini gözetilen ve uzak olan bir yerde keşif icra eden sanık hakimin, keşif günü gelmemiş ve bir başka mahkemeye ait dosyalarda, re'sen keşif yapması, görevinin gereklerine aykırı ise de keşif ücretlerinin sanık tarafından iade edilmiş olması ve bu aykırılıkların temyiz davasına konu olacağı da nazara alındığında, kişilerin mağduriyetine, kamunun zararına ya da kişilere haksız bir kazanç sağlanmasına yol açmadığı gibi, sanığın görevi kötüye kullanma kastı ile hareket ettiğinden söz edilemez. Bu itibarla, sanık hakkında hukuka aykırı eylemi nedeniyle disiplin soruşturması yapılmasına bir engel bulunmamakla birlikte, manevi unsur yokluğu nedeniyle oluşmayan görevi kötüye kullanma suçuyla ilgili olarak, temyiz itirazlarının reddiyle beraat hükmününün onanmasına karar verilmelidir.”*¹²⁵. Yargıtay somut olayda kastın varlığını belirlerken, keşif ücretinin iadesini yani kişinin ekonomik bakımdan uğradığı zararın gidermesini - bunun suçun oluşumuna bir etkisi olmayıp, cezanın belirlenmesinde dikkate alınabilecek bir husustur - görevinin gereklerine aykırı hareket etmesinin temyiz davası açmak suretiyle giderilebilmesini - temyiz davası açmak zorunda bırakılma da kişisel mağduriyet olup objektif cezalandırma şartıdır ve kastın kapsamına dahil değildir - dikkate alarak manevi unsurun oluşmadığına karar vermiştir.

C. Hukuka Aykırılık

Görevin gereğine aykırı davranma neticesinde kişinin mağduriyeti söz konusu olmuşa, bu suçla öncelikle kamu idaresinin

---

¹²⁵ Sanık M...H... Ü..’ın, görevde yetkiyi kötüye kullanma suçundan beraatine ilişkin, Yargıtay 4. Ceza Dairesince verilen 10.12.2009 gün ve 34-42 sayılı hüküm, Yargıtay C. Başsavcılığı tarafından aleyhe temyiz edilmekle, Yargıtay C. Başsavcılığının “bozma” istekli 09.03.2010 gün ve 159022 sayılı tebliğnamesi ile Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır., Y4.CD, 11.05.2010, E. 2010/4, K. 2010/117.

güvenirliliği ve işleyişi korunduğundan, mağdurun rızası hukuka aykırılığı ortadan kaldırmaz¹²⁶.

IV. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

A. Teşebbüs

Suçun teşebbüse müsait olup olmadığı, suç tipinde öngörülen kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ve kişilere haksız menfaat sağlanmasının suçun unsuru veya objektif cezalandırma şartı olarak kabul edilmesine göre değişecektir.

Kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ve kişilere haksız menfaat sağlanması suçun unsuru olarak kabul edildiğinde, görevi kötüye kullanma suçu kamu görevlisinin görevinin gereklerine aykırı davranışı ya da ihmal veya gecikme göstererek görevinin yerine getirmemesi sonucunda kişilerin mağduriyetine, kamunun zararına ve kişilere haksız menfaat sağlanması ile birlikte tamamlanır¹²⁷. Ancak hareket gerçekleşmekle birlikte kişilerin mağduriyeti, kamunun zararı ve kişilere haksız menfaat sağlanması neticeleri gerçekleşmemişse suçun teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilir¹²⁸. Suçun ihmali hareketle işlenmesi halinde ise, suçun tamamlanması yanında öngörülen neticelerden birinin gerçekleşmesine bağlı olduğu için teşebbüs mümkündür¹²⁹.

Kişilerin mağduriyetine, kamunun zararına ve kişilere haksız menfaat sağlanması objektif cezalandırılabilme şartı olarak kabul edildiğinde de, teşebbüsün mümkün olup olmayacağı konusunda öğretide değişik görüşler söz konusudur. Objektif cezalandırılabilme şartını içeren suçlara teşebbüsün mümkün olmayacağı bu bağlamda görevi kötüye

---

¹²⁶ Tezcan / Erdem / Önok, 1058; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, mağdurun üzerinde tasarrufta bulunabileceği bir hak olmadığı gerekçesiyle aynı sonuca varmaktadır. Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1113.

¹²⁷ Tezcan / Erdem / Önok, 1059; Toroslu, 304.

¹²⁸ Tezcan / Erdem / Önok, 1059; Toroslu, 304; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1113.

¹²⁹ Tezcan / Erdem / Önok, 1059; Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1113; Toroslu, 307; TCK m. 257/2'nin teşebbüse müsait olmadığı görüşü için bkz. Soyaslan, 680.

kullanma suçuna teşebbüsün mümkün olmadığını belirten görüşlerin¹³⁰ yanında, bu suçlara teşebbüsün mümkün olduğu ancak suçun teşebbüs aşamasında kalması halinde objektif cezalandırılabilme şartı gerçekleşmediği sürece, fail hakkında cezaya hükmolunmayacağı da belirtilmektedir¹³¹. Ayrıca, icrai hareketle işlenen görevi kötüye kullanma suçunda görevin gereklerine aykırı davranışın icrasının tamamlanması safhasına kadar teşebbüsün mümkün olduğu, suçun ihmali hareketle işlenmesi halinde ise teşebbüse elverişli olmadığı da ileri sürülmektedir¹³².

¹³⁰ Dönmezer, 89; Artuk, Gökçen, Alşahin, Çakır, cezalandırılabilme şartı ihtiva eden suçlarda teşebbüsün mümkün olmadığını ileri sürerken; Artuk / Gökçen, 855; Artuk / Alşahin başka bir eserinde “Objektif cezalandırılabilme şartı ihtiva eden suçların teşebbüse müsait olmayan suçlar arasında yer aldığını söylemek doğru olmayacaktır. Zira icra hareketleri kısımlara ayrılabilen ve objektif cezalandırılabilme şartı ihtiva eden bir suçta fail suçun icra hareketlerini tamamlayamamış ancak objektif cezalandırılabilme şartı gerçekleşmişse, teşebbüsün varlığından söz edilebilecektir.” demek suretiyle cezalandırılabilme şartı ihtiva eden suçlarda teşebbüsün olabileceğini belirtmektedir., Artuk / Alşahin, 41; Öğretide objektif cezalandırılabilme şartlarının arandığı suçlarda, bu şartların gerçekleşmemesi halinde, failin teşebbüsten dolayı cezalandırılması söz konusu olamayacaksa da, cezalandırılabilme şartları içeren suçlara da teşebbüsün mümkün olduğu da savunulmakta ve bu durumda objektif cezalandırılabilme şartları gerçekleşmiş olsa bile, henüz icra hareketleri tamamlanmış olmadığından, faili teşebbüsten dolayı sorumlu tutmak gerektiği belirtilmektedir., Hakeri, 521.

¹³¹ Özgenç, Genel, 672.

¹³² Üzülmüş, 210-211; Bir görüşe göre; objektif cezalandırılabilme şartları haksızlığın kapsamına dâhil olmadıklarından, teşebbüs bakımından bu unsurların göz önünde bulundurulması mümkün olmayıp, görevi kötüye kullanma suçuna teşebbüs, görevin gereklerine aykırı davranışın icrasının tamamlanması safhasına kadar mümkündür. Koca / Üzülmüş, Özel, 939; Bir başka görüş, görevi kötüye kullanma suçlarının, hareketlerin bölünebildiği ve dolayısıyla zararın veya yararın ortaya çıkmasının zamana bağlı olduğu her durumda teşebbüse elverişli kabul edilmesi gerektiğini, 257. maddede öngörülen “kişisel mağduriyet”, “kamu zararı”, “üçüncü kişi lehine haksız menfaat” kavramlarının, suçun hareket kısmı olan yetkinin kötüye kullanılması veya ihmali veya gecikmeli kullanılması ile eş zamanlı oluşmasının arandığı durumda, görevi kötüye kullanma ve ihmal suçlarının teşebbüse müsait olmadıkları ve ancak bu kavramlardan birisinin varlığının tespiti halinde suçun oluşacağını kabul etmek gerektiğini belirtmektedir.

Kanımca, suç kamu görevlisinin görevinin gereğini yerine getirmemesi -görevinin gereklerine aykırı davranması ya da ihmal veya gecikme göstererek görevini yerine getirmesi- ile tamamlanır. Dolayısıyla, görevi kötüye kullanma suçuna teşebbüs görevin gereklerine aykırı davranışın icrasının tamamlanmasına kadar mümkündür. Ancak objektif cezalandırma şartının niteliği gereği şart gerçekleşmediği sürece, fail cezalandırılmayacağı için, kamu görevlisi görevinin gereğine aykırı hareket etmesine rağmen, kişilerin mağduriyeti veya kamunun zararı ya da kişilere haksız menfaat sağlanması söz konusu değilse fail teşebbüsten de cezalandırılmayacaktır.

Yargıtay, görevi kötüye kullanma suçundaki kişilerin mağduriyeti, kamunun zararı ve kişilere haksız menfaat sağlanması objektif cezalandırılabilme şartları gerçekleşmediği takdirde suçun oluşmayacağını ve teşebbüse elverişli olmadığını kabul etmektedir. Bu neticelerin ortaya çıkmasını bir başka deyişle şartların gerçekleşmesini suçun oluşması için aradığından, yukarıda değinildiği gibi bu neticeler gerçekleşmediğinde beraat kararı verilmesi gerektiğini belirtmektedir¹³³.

B. İştirak

Bu suç özgü suç niteliğine sahip olup, ancak özel faillik niteliğini taşıyan kamu görevlisi suçun failidir. Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her bir kamu görevlisi, fail olarak sorumlu olur (TCK m. 37/1). Ancak görevi kötüye kullanma suçunun işlenişine iştirak eden diğer kamu görevlisi sıfatı taşımayan kişiler ise, azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulur (TCK m. 40/2)¹³⁴.

---

bkz. Şen, “Görevi Kötüye Kullanma ve Zimmet Suçları”, <http://www.hukukihaber.net/gorevi-kotuye-kullanma-ve-zimmet-suclari-makale,3854.html>.

¹³³ Y21.CD, 16.3.2017, E. 2016/10435, K. 2017/1339; Y15.CD, 9.2.2017, E. 2014/1869, K. 2017/5878.

¹³⁴ “Sanık ...'in görevi kötüye kullanma suçuna bilerek iştirak ettiği anlaşılan sanık ...'ın TCK. 40/2. maddesi gereğince bu suçtan sorumlu tutulması gerekirken yanılığlı değerlendirme ile yazılı şekilde güveni kötüye kullanma suçundan mahkumiyetine karar verilmesi,” Y5.CD, 22.03.2017, E. 2015/10130, K. 2017/1097.

C. İctima

Görevi kötüye kullanma suçu, genel, tali ve tamamlayıcı nitelikte bir suç tipi olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle daha öncede belirtildiği gibi, kamu görevlisinin görevinin gereklerini yerine getirmemesi kanunda düzenlenen başka bir suçun oluşumuna neden oluyorsa, öncelikle bu özel hüküm uygulanacak, bu özel hükmün uygulanamaması halinde genel hüküm niteliğindeki TCK m. 257 uygulanacaktır.

İcrai hareketle işlenen görevi kötüye kullanma suçunun (TCK m. 257/1) veya ihmali hareketle işlenen görevi kötüye kullanma suçunun (TCK m. 257/2) zincirleme suç şeklinde işlenmesi mümkündür¹³⁵. Görevi kötüye kullanma suçunun, bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi durumunda, zincirleme suç hükümleri uygulanır (TCK m. 43/1)¹³⁶. Örneğin aynı kişi hakkında

¹³⁵ “Somut olayda görevi kötüye kullanma suçunun "kişilerin mağduriyeti" unsuru gerçekleştiğinden, bir suç işleme kararıyla bazıları tutuklu olmak üzere birçok dosyada ya hiç bir işlem yapmamak ya da yapılması gereken işlemleri geç yerine getirmek biçiminde gerçekleşen ve kişilerin mağduriyetine neden olan fiillerin, zincirleme şekilde ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçunu oluşturduğu ve Özel Dairece sanığın, 5237 sayılı TCK'nun lehe kabul edilen 6086 sayılı Kanun ile değişik 257/2 ve 43/1. maddeleri uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesinin isabetli olduğu kabul edilmelidir.”, YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430; “Sanık ...'nin mahkemece oluşu uygun şekilde sübutu kabul edilen, belediye görevlilerince kaçak su kullanımına ilişkin 12/06/2006 tarih 632 sayılı tutanağın aynı tarihte zimmet defteriyle kendisine teslim edilmesine rağmen işleme koymama şeklindeki eylemi ile kiracı Tefvik Bar hakkında yasal işlem yapmama şeklindeki eylemlerinin aynı suç işleme kararının icrası kapsamında değişik tarihlerde işlenmesi nedeniyle sanık ... hakkında TCK'nın 43/1. maddesi gereğince zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiğinin gözetilmemesi.”, Y5.CD, 30.5.2016, E. 2014/4638, K. 2016/5539.

¹³⁶ “Eylemini, bir suç işleme kararının icrası kapsamında, farklı tarihlerde birden fazla gerçekleştiren sanık hakkında TCK'nın 43/1. maddesi uygulanması gerekirken iki kez görevi kötüye kullanma suçundan mahkumiyet kararı verilerek fazla ceza tayini”, Y5.CD, 20.3.2018, E. 2015/12304, K. 2018/2031; “Küçükali mahallesi muhtarı olan sanığın, değişik zamanlarda oluşu kabul edilen bir suç işleme kararının icrası kapsamında gerçekleştirdiği eylemleri sebebiyle zincirleme tek suçtan hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden ve eylemlerin neden bağımsız suç olarak kabul edildiği, suç kastının nasıl yenilendiği, belgeleri imzalamamak

verilen atama ve görevlendirme işlemlerinin iptaline ilişkin mahkeme kararlarının kamu görevlisi tarafından, bir suç işleme kararının icrası kapsamında farklı tarihlerde yerine getirilmemesi durumunda, kamu görevlisi iki ayrı görevi kötüye kullanma suçundan ayrı ayrı cezalandırılmayacak, tek bir görevi kötüye kullanma suçundan (TCK m. 257/2) verilecek ceza artırılabilecektir (TCK m. 43/1)¹³⁷.

Görevi kötüye kullanmanın ihmali hareketle işlenmesi bakımından suçu oluşturan hareketler, görevin gereğini yapmakta ihmal veya gecikme gösterme şeklinde seçimlik hareketler olduğundan,

---

şeklindeki eyleminin ne şekilde icrai davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturacağı da karar yerinde denetime imkan verecek şekilde gerekçeleriyle gösterilip tartışılmadan yazılı şekilde iki ayrı suçtan hüküm kurulması”, bozmayı gerektirmiştir., Y5.CD, 9.4.2018, E. 2017/7127, K. 2018/2640; “Afşin eski Belediye başkanı olan sanığın aynı suç işleme kararının icrası kapsamında değişik tarihlerde oluşu kabul edilen eylemleri sebebiyle zincirleme tek suçtan hüküm kurulması gerektiği gözetilmeden ve eylemlerin neden bağımsız suç olarak kabul edildiği, suç kastının nasıl yenildiği de karar yerinde denetime imkan verecek şekilde gerekçeleriyle gösterilip tartışılmadan yazılı şekilde ayrı hüküm kurulması”, Y5.CD, 27.9.2017, E. 2017/2081, K. 2017/4084.

¹³⁷ “Belediye başkanı olan sanığın, katılanın Zonguldak İdare Mahkemesinde hakkında tesis edilen atama ve görevlendirme işlemlerinin iptaline dair açmış olduğu davalar sonucunda 2005/1124 E.-2006/959 K., 2005/1125 E.-2006/960 K., 2006/1492 E.-2007/234 K. ve 2007/73 E.-2007/694 K. sayılı iptal kararları verilmesine rağmen, bunları uygulamayarak katılanın mağduriyetine yol açtığından bahisle zincirleme şekilde görevi kötüye kullanma suçunu işlediği oluşu uygun olarak kabul edilmesine rağmen hakkında TCK'nın 43/1. maddesinin uygulanmaması,” bozmayı gerektirmiştir., Y5.CD, 2.10.2017, E. 2014/9432, K. 2017/4136; “ .... Köyü Muhtarı olan sanığın, orman koruma bekçisi olarak çalıştırılan .... 'e ait sigorta primlerini yatırmamak şeklindeki eyleminin 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 8. maddesine aykırılık teşkil ettiği, bu eylemin yaptırımının ise aynı Kanunun 102. maddesi gereğince idari para cezasını gerektirdiği ve görevi kötüye kullanma suçunu oluşturmayacağı gözetilmeden, köy tüzel kişiliğine ait MEDAŞ'a ödenmesi gereken elektrik ücretini toplamayarak elektrik borcunun oluşmasına sebebiyet vermesi şeklindeki ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunu oluşturan eylemi ile birlikte değerlendirilerek zincirleme suç hükümlerini içeren TCK'nın 43/1. maddesinin uygulanması suretiyle fazla ceza tayini, kanuna aykırıdır., Y5.CD, 25.4.2018, E. 2014/10802, K. 2018/3039.

hareketlerin her ikisi gerçekleşse dahi tek bir suç (TCK m. 257/2) kabul edilir. Kamu görevlisi aynı suç işleme kararıyla bir defasında görevinin gereğini yapmakta ihmalde bulursa, bir defasında ise görevinin gereğini yapmakta gecikirse, hareketler farklılık göstermesine rağmen, zincirleme suç hükümleri uygulanabilir.

Kamu görevlisinin görevinin gereğini yerine getirmemesi sonucunda, bir kişinin ölmesi ve yaralanması söz konusu olduğunda¹³⁸, ölüm veya yaralanma ile failin görevinin gereğine yerine getirmemesi arasında nedensellik bağlantısı kurulabiliyorsa¹³⁹, fail kast veya taksirine göre ölüm ve yaralamadan (TCK m. 81, 83, 86, 88, 89), nedensellik

---

¹³⁸ Maddenin gerekçesine göre; “Görevin gereklerine aykırı davranış sonucunda, bir insan ölmüş ve yaralanmış olabilir. Bu durumda; kamu görevlisinin görevinin gereği belli bir icrai davranışta bulunmak yönündeki hukuki yükümlülüğünü yerine getirmemesi dolayısıyla, görevi kötüye kullanma suçunun oluştuğunda kuşku yoktur. Aynı zamanda bu durumda ihmalî davranışla öldürme ve yaralama suçu oluşmaktadır. Görevle bağlantılı yükümlülüğünün ihmalî sonucunda şayet bir kişi ölmüş veya yaralanmış ise, kişi artık görevi kötüye kullanma suçundan cezalandırılmaz. Bu durumda, ihmalî davranışla işlenmiş öldürme veya yaralama suçunun oluştuğunu kabul etmek gerekir.” Özgenç, Gerekçeli TCK, 373.

¹³⁹ “14/12/2007 tarihinde saat 11:00 sıralarında ölen ...'nın bisikleti ile giderken yola düştüğü ve yaralandığı, sonrasında sanığın acil serviste doktor olarak görev yaptığı Mersin Toros Devlet Hastanesine kaldırıldığı, burada sanığın ...hakkında "Hayati tehlikesi mevcut değildir" şeklinde rapor düzenlediği, ...'nın hastanede 15 gün yattıktan sonra vefat ettiği ve ölümünün düşmeye bağlı kafa travması sonucu gerçekleştiğinin anlaşıldığı somut olayda; 22.06.2010 tarihli duruşmada mahkemece kusur tespiti yönünden rapor alınmasına karar verildiği halde, ara kararın gereğinin yerine getirilmediği anlaşılacakla, mahkemece sanığın görevinin gereklerine aykırı hareket ederek adli rapor düzenleyip hastanın tedavisinin yanlış yönlendirilmesine neden olup olmadığına dair gerçeğin kuşkuya yer vermeyecek şekilde belirlenmesi, sanığın olay sebebiyle tıbbi açıdan kusurlu bulunup bulunmadığının tespitine dair olarak sanığın iddia olunan taksirli eylemi ile ölüm neticesi arasında illiyet bağı bulunup bulunmadığının saptanması için İstanbul Adli Tıp Kurumu Genel Kurulundan, Yüksek Sağlık Şurasından ya da üniversitelerin ilgili bölümünden rapor alınarak, sonucuna göre sanığın hukuki durumunun tayin ve takdiri yerine, yazılı şekilde eksik inceleme ve hatalı değerlendirme sonucu beraat kararı verilmesi” bozmayı gerektirmiştir., Y12.CD, 8.3.2018, E. 2017/4264, K. 2018/2669.

bağlantısı kurulamıyorsa¹⁴⁰ görevin gereğinin yerine getirilmemesi sebebiyle suçun diğer unsurlarının da varlığı halinde tali hüküm niteliğindeki görevi kötüye kullanma suçundan sorumlu tutulacaktır¹⁴¹.

¹⁴⁰ Taksirle adam öldürme suçundan sanığın mahkumiyetine ilişkin hüküm, “Hastanın acil servise getirildiğinde ilgili uzman doktorla görüşüp tetkik ve tedavileri sağlamayan sanık Dr . V.. C.. ile Dr. Akın Bulut’un kusurlu oldukları anlaşılmış ise de, ölümün takip ve tedavi eksikliğinden kaynaklandığının kesin olarak saptanamaması karşısında ölüm ile sanığın eylemi arasında uygun illiyet bağı bulunmadığı anlaşılmakla, sanığın hukuki durumunun TCK’nın 257/2. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinin gözetilmemesi” sebebiyle bozmayı gerektirmiştir. Y12.CD, 03.02.2016, E. 2016/16654, K. 2016/1147; “Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulu’nun 26.02.2014 tarihli raporunda “... hastanın 22.01.2012 tarihinden 4 gün önce antibiyotik tedavisi almasına rağmen ateşinin yüksek seyretmesi ve şikayetlerinin devam etmesi nedeniyle bu tarihte hastayı muayene eden doktor ...’un çocuk hastalıkları uzmanından konsültasyon istemesi gerektiği, istemediği için kusurlu olduğu, ancak çocuğun ölümüne neden olan hastalığın hastaneden taburcu edilmesi ile ölümü arasında geçen süre ve 4 gün önce antibiyotik kullandığı da dikkate alındığında; zamanında çocuk hastalıkları konsültasyonu istenerek uygun tedavi başlanması durumunda da hastanın kurtulmasının kesin olmadığı...” belirtilmesi karşısında, sanığın eylemi ile netice arasında illiyet bağının kesin bir şekilde kurulmadığı, bu nedenle sanığın taksirle öldürme suçundan sorumlu tutulamayacağı, ancak bahsedilen raporlar ve tüm dosya kapsamından sanığın üzerine düşen görevleri yerine getirmediği ve eyleminin TCK’nın 257/2. maddesindeki görevi ihmal suçunu oluşturduğu gözetilmeksizin, yazılı şekilde taksirle öldürme suçundan mahkumiyetine karar verilmesi, kanuna aykırı olup”, Y12.CD, 10.01.2017, E. 2015/15359, K. 2017/147.

¹⁴¹ Öğretide bu husus, asıl/temel norm- yardımcı/tali norm açıklandığı gibi, genel-özel hüküm ilişkisi ile de açıklanmaktadır. Yaralama ve öldürme suçlarında korunan hukuksal değerın yaşam hakkı ve vücut bütünlüğü olması sebebiyle temel norm, kişi haklarını korumakla birlikte esas olarak idarenin işleyiş ve güvenilirliğini koruyan TCK 257. maddenin yardımcı norm olduğu, yardımcı normun sonralığı ilkesi gereğince, görevi kötüye kullanma suçunun oluşmayacağı görüşü için bkz. Yaşar / Gökcan / Artuç, 7813; TCK m. 257’nin sadece düzenlendiği bölüm içinde bulunan suçlar bakımından değil, TCK’nın bütünü bakımından tali norm niteliği taşıması sebebiyle, tali norm niteliğindeki 257. maddenin uygulanamayacağı görüşü için bkz. Özbek / Doğan / Bacaksız / Tepe, Özel, 1114; Taksirle öldürmenin görevi kötüye kullanmaya göre özel bir hüküm olması sebebiyle uygulanması gerektiği görüşü için bkz. Koca / Üzülmöz, Özel, 940; Öğretide nedensellik bağı yoksa TCK 257’nin de uygulanamayacağı, bu suç açısından

Nitekim Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2017 tarihli bir kararında, acil servisinde nöbetçi doktor olan sanığın, kamyonun çarptığı hastaya ilk müdahaleyi yapıp beş saat gözlem altında tutup taburcu ettiği, eve gittikten çok kısa bir süre sonra bilincini kaybetmesi üzerine tekrar hastaneye getirildiği, sanık tarafından yapılan müdahalelere rağmen hayatını kaybettiği olayda; kamu görevlisi doktorun görevinin gereğini ihmal eylemi ile gerçekleşen ölüm neticesi arasında nedensellik bağı bulunup bulunmadığı, buna bağlı olarak da eyleminin TCK'nın 85/1. maddesi kapsamında taksirle bir kişinin ölümüne neden olma suçunu mu, yoksa TCK'nın 257/2. maddesi kapsamında görevi ihmal suçunu mu oluşturacağını tartışmıştır. YCGK, genel beden travmasına ve çoklu kemik kırıklarına maruz kalmış öleni stabilizasyonu sağlanıncaya kadar ve tıp çevrelerinde genel olarak kabul gördüğü şekilde yirmidört saat müşahede altında tutması veya başka bir sağlık kuruluşuna sevk etmesi gerekirken, beş saat sonunda taburcu ederek evine göndermesi suretiyle görevinin gereklerini yerine getirmekte ihmal gösterme şeklindeki sanık doktorun eylemi ile ölüm olayı arasındaki nedensellik bağı konusunda bilirkişi raporlarını dikkate alarak sanığın davranışları ile meydana gelen ölüm neticesi arasında nedensellik bağının kesin olarak belirlenemediğine, bu sebeple sanığın meydana gelen ölüm neticesinden sorumlu tutulamayacağına, bununla birlikte Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin 24. maddesinin 2 ve 3. fıkraları gözetildiğinde sanığın, genel beden travmasına ve çoklu kemik kırıklarına maruz kalmış öleni stabilizasyonu sağlanıncaya kadar ve tıp çevrelerinde genel olarak kabul gördüğü şekilde yirmidört saat müşahede altında tutması veya başka bir sağlık kuruluşuna sevk etmesi gerekirken, beş saat sonunda taburcu ederek evine göndermesi suretiyle görevinin gereklerini yerine getirmekte ihmal gösterdiği, bu haliyle eyleminin TCK'nun 257/2. maddesinde düzenlenen görevi ihmal suçunu oluşturduğuna karar vermiştir¹⁴².

---

da nedensellik bağının aranması gerektiği de savunulmaktadır, bkz., Hakeri, Tıp Hukuku, 1176.

¹⁴² “Olay günü saat 11.25 sıralarında inceleme dışı sanık E. İ. 'nin yönetimindeki kamyon ile kavşak çıkışına geldiğinde, sağ tarafından karşıdan karşıya geçmek üzere yola giren 76 yaşındaki yaya ...'a çarptığı, Erciş Devlet Hastanesi acil servisine yaralı olarak getirilen ...'a ilk müdahalenin nöbetçi doktor olan sanık tarafından yapıldığı, röntgen çekilmesine, serum takılmasına ve açık olan yaralar için pansuman yapılmasına karar veren sanığın, ağrılarından şikâyetçi olan ve bir defa da kusan ...'ı serumu bittikten sonra taburcu ettiği, yakınları tarafından

V. MUHAKEME VE YAPTIRIM

Görevi kötüye kullanma suçu, resen soruşturulabilen ve kovuşturulabilen suçlardandır. Bu suç, kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlenen suçlardan olup, suç işlediği şüphesi bulunan kamu görevlileri hakkında 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde soruşturma izninin, izin vermeye yetkili merciiden¹⁴³ alınması gerekir¹⁴⁴. Ancak

---

ayaklarından ve omuzlarından tutularak araca bindirilen ...'in eve gittikten çok kısa bir süre sonra bilincini kaybetmesi üzerine tekrar hastaneye getirildiği, sanık tarafından yapılan müdahalelere rağmen hayatını kaybettiği olayda;...'in ölümünün trafik kazasına bağlı kaburga, kaça, kafatası, köprücük kemiği kırıkları ile birlikte iç organ yaralanması ve bunlara bağlı gelişen komplikasyon sonucu meydana geldiğine dair Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulunun 17.02.2006 tarihli raporu; sanığın tıbbın gereklerini yapmaması sebebiyle kusurlu olduğuna ancak bu kusurlarının kaza ile ...'in ölümü arasındaki illiyet bağını kesmediğine dair Yüksek Sağlık Şurası kararı ve kırıkların tespit edilememesinin eksiklik olduğuna ancak kişide tespit edilen travmatik değişimlerin ağırlıkları ve kişinin yaşı da dikkate alındığında, zamanında tespit edilip uygun tedaviye başlanması durumunda dahi kurtulmasının kesin olmadığına dair Adli Tıp Kurumu 1. İhtisas Kurulunun 13.03.2013 tarihli raporu birlikte değerlendirildiğinde; sanığın davranışları ile meydana gelen ölüm neticesi arasında nedensellik bağının kesin olarak belirlenemediği, bu sebeple sanığın meydana gelen ölüm neticesinden sorumlu tutulamayacağı, bununla birlikte Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliğinin 24. maddesinin 2 ve 3. fıkraları gözetildiğinde sanığın, genel beden travmasına ve çoklu kemik kırıklarına maruz kalmış öleni stabilizasyonu sağlanıncaya kadar ve tıp çevrelerinde genel olarak kabul gördüğü şekilde yirmidört saat müşahede altında tutması veya başka bir sağlık kuruluşuna sevk etmesi gerekirken, beş saat sonunda taburcu ederek evine göndermesi suretiyle görevinin gereklerini yerine getirmekte ihmal gösterdiği, bu haliyle eyleminin TCK'nun 257/2. maddesinde düzenlenen görevi ihmal suçunu oluşturduğu ve bu suçtan mahkûmiyetine karar verilmesi gerektiği gözetilmeden, sanığın eyleminin taksirle bir kişinin ölümüne neden olma suçu kabul edilerek TCK'nun 85/1. maddesi gereğince cezalandırılmasına karar verilmesinde isabet bulunmamaktadır.”, YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278.

¹⁴³ 4483 sayılı Kanun m. 3'e göre izin vermeye yetkili merciiler; “ (1) Soruşturma izni yetkisi a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam, b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali, c) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında

görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olan kamu görevlileri hakkında ilgili kanun hükümleri uygulanır (4483 sayılı Kanun m. 2/2). Örneğin, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda görevini kötüye kullanan kamu görevlileri (2547 sayılı Kanun m. 53/c)¹⁴⁵, avukatlar¹⁴⁶, hakim ve savcılar¹⁴⁷ bakımından özel

---

görev yaptıkları ilin valisi, d) Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,(1) e) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/196 md.) Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan, f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, g) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/196 md.) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı, h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı, i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi, j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali, (2) Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır. (3)Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır. (4)Ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.”

¹⁴⁴ 4483 sayılı Kanun m. 2'e göre; “(1)Bu Kanun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır. (2) Ancak görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır”.

¹⁴⁵ 2547 sayılı Kanunun ceza soruşturması usulünü düzenleyen m. 53/c'e göre; Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme

soruşturma usulü uygulanacaktır. Bununla birlikte suçun niteliği yönünden CMK'da soruşturma usulüne ilişkin özel bir düzenleme öngörülmesi olup, CMK m. 161/5 uyarınca kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmakta kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk âmir ve memurları hakkında izne gerek olmaksızın Cumhuriyet savcılarınca doğrudan soruşturma başlatılabilir¹⁴⁸.

Bu suç bakımından görevli mahkeme, asliye ceza mahkemesidir (5235 sayılı Kanun m. 11). Görevi kötüye kullanma suçundan açılan kamu davasına mağdur, suçtan zarar gören gerçek ve tüzel kişiler ve

---

başlatılabilir, inceleme sonucunda soruşturma açılmasına karar verilebilir ya da doğrudan soruşturma başlatılabilir.”

¹⁴⁶ 1136 sayılı Avukatlık Kanunu m. 58'e göre; “Avukatların avukatlık veya Türkiye Barolar Birliği ya da baroların organlarındaki görevlerinden doğan veya görev sırasında işledikleri suçlardan dolayı haklarında soruşturma, Adalet Bakanlığının vereceği izin üzerine, suçun işlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından yapılır.”, Kovuşturma izni, son soruşturmanın açılması kararı ve duruşmanın yapılacağı mahkeme için ayrıca bkz. madde 59.

¹⁴⁷ 2802 sayılı Hakim ve Savcılar Kanunu m. 82'e göre; “Hakim ve savcılarının görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle, haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Adalet Bakanlığının iznine bağlıdır. Adalet Bakanı inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hakim veya savcı eliyle yaptırılabilir.” Ayrıca soruşturma ve kovuşturma için bkz. 82 ila 92. maddeler.

¹⁴⁸ CMK m. 161/5'e göre; “Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmakta kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk âmir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya soruşturma yapılır. Vali ve kaymakamlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri, en üst dereceli kolluk amirleri hakkında ise, hâkimlerin görevlerinden dolayı tâbi oldukları yargılama usulü uygulanır.”

kamu idaresi katılabilir (CMK m. 237) Suçtan zarar görenin davaya katılabilmesi için doğrudan zarar görmesi gerekir¹⁴⁹.

Görevi kötüye kullanma suçunun karşılığında, suçun kamu görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle işlenmesi halinde (TCK m. 257/1) “*altı aydan iki yıla kadar hapis cezası*” görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek işlenmesi halinde (TCK m. 257/2) ise “*üç aydan bir yıla kadar hapis cezası*” öngörülmüştür. Hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezası (TCK m. 49) ise bu kısa süreli hapis cezası TCK'nın 50. maddesinde öngörülen seçenek yaptırımlardan birine çevrilebilir. Koşulları olduğu takdirde hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir (CMK 231/5)¹⁵⁰.

---

¹⁴⁹ “Sanıklara atılı görevi kötüye kullanma suçundan katılan sıfatını alabilecek surette doğrudan zarar görmeleri söz konusu olmayan, ihtiyar heyeti azası ve köy halkından olmak dışında bir sıfatları bulunmayan, Köy Kanununun 33/b maddesi uyarınca köy derneğince seçilerek köy tüzel kişiliğini temsile yetkili kılınmayan müştekilerin davaya katılma haklarının bulunmadığı, usulsüz olarak verilen katılma kararının da hükmü temyiz hakkı vermeyeceği anlaşıldığından temyiz taleplerinin CMUK'nın 317. maddesi uyarınca reddine”, Y5.CD, 4.12.2017, E. 2014/11586, K. 2017/5207; “Ölenin babası ... adına vekilinin 20.04.2011 tarihli duruşmada şikayetçi olduğunu beyan etmesine rağmen, katılma isteminde bulunmayan şikayetçi hakkında 5271 Sayılı CMK'nın 260. maddesi uyarınca katılan sıfatını alabilecek surette suçta zarar gören sıfatıyla temyiz hakkının bulunduğu kabul edilerek, oğlunun ölümü sebebiyle suçtan doğrudan zarar gördüğü anlaşılan ve vekili aracılığı ile hükmü temyiz etmek suretiyle katılma iradesini ortaya koyan müştekinin 5271 Sayılı CMK'nın 237/2. maddesi uyarınca davaya katılmasına, karar verilerek”, Y12.CD, 8.3.2018, E. 2017/4264, K. 2018/2669.

¹⁵⁰ Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 03/06/2008 gün ve 2008/149-163 Sayılı Kararında da belirtildiği üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilip verilmeyeceğinin CMK'nın 231/5-6. maddesindeki şartlar gözetilmek suretiyle seçenek yaptırımlara çevirme ve erteleme gibi diğer kişiselleştirme nedenlerinden önce hakim tarafından değerlendirilmesinin zorunlu bulunduğu nazara alınarak, sanığın adli sicil kaydında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına dair karar var ise de, atılı suçun 6545 Sayılı Kanun'un 72. maddesiyle değişik 5271 Sayılı CMK'nın 231/8. maddesinin yürürlüğe girmesinden önce işlendiği dolayısıyla hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi için aranan 5271 Sayılı CMK'nın 231/6-a maddesinde gösterilen “kasıtlı suçtan mahkum olmama”

Kişinin kasten işlemiş olduğu bu suçtan dolayı hapis cezasına mahkûmiyetin kanuni sonucu olarak cezanın infazı tamamlanıncaya kadar belli haklardan yoksun bırakılmasına karar verilir (TCK m. 53/1-2). TCK m. 53/5 uyarınca maddenin birinci fıkrasında sayılan hak ve yetkilerden birini kötüye kullanmak suretiyle mahkum olan kişi hakkında ayrıca, cezanın infazından sonra işlemek üzere, hükmolunan cezanın yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verilmesi zorunludur¹⁵¹.

---

nesnel koşulunun bulunduğu, bu sebeple sanık hakkında 5271 Sayılı CMK'nın 231/6-b maddesinde belirtilen “sanığın kişilik özellikleri ile duruşmadaki tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak yeniden suç işlemeyeceği hususunda kanaate varılması” koşulunun oluşup oluşmadığı değerlendirilerek sonucuna göre hukuki durumunun belirlenmesi gerekirken “...5271 Sayılı CMK'nın 6545 Sayılı yasa ile değişik 231/8. maddesi gözetilerek , objektif yasal şartları oluşmadığından...” biçimindeki yasal ve dosya içeriğine uygun olmayan gerekçeyle hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına yer olmadığına karar verilmesi,” kanuna aykırıdır., Y5.CD, 9.4.2018, E. 2017/7127, K. 2018/2640; “Sanığa atılı görevi kötüye kullanma suçu açısından oluşan maddi zararın neden ibaret olduğunun somut olarak belirlenmesinden ve bu zararın diğer sanık tarafından giderilip giderilmediğinin araştırılmasından sonra sanığın kişilik özellikleri ve duruşmadaki tutum ve davranışları da irdelenerek yeniden suç işleyip işlemeyeceği hususunda ulaşılabilecek kanaate göre, hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının gerekip gerekmediğine karar verilmesi gerekirken, CMK'nın 231/6. maddesinde yer alan objektif ve subjektif koşullar değerlendirilmeksizin, duruşma tutanaklarına yansımış olumsuz hali bulunmayan sanık hakkında zararın giderilmediğinden bahisle anılan müessesenin uygulanmasına yer olmadığına karar verilmesi”, Y5.CD, 20.12.2017, E. 2017/31110, K. 2017/5486.

¹⁵¹ Sanık ...'ın suçu 5237 Sayılı TCK'nın 53/1-d maddesindeki hak ve yetkiyi kötüye kullanmak suretiyle işlemesine rağmen hakkında 53/5. maddesi gereğince cezanın infazından sonra işlemek üzere, hükmolunan cezanın yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi, Y5.CD, 24.4.2018, E. 2018/2572, K. 2018/3021; “Yüklenen suçu TCK'nın 53/1-a maddesindeki hak ve yetkiyi kötüye kullanmak suretiyle işleyen sanık hakkında aynı Kanun'un 53/5. maddesi uyarınca hak yoksunluğuna karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi”, Y5.CD, 25.4.2018, E. 2014/10802, K. 2018/3039; “TCK'nın 53/1-e maddesindeki hak ve yetkiyi kötüye kullanmak suretiyle atılı suçu işlediği kabul edilen sanık hakkında aynı Kanunun 53/5. maddesinin uygulanmaması, Y5.CD, 25.4.2018, E.

VI. SONUÇ

Görevi kötüye kullanma suçu, özgü suç özelliğine sahip olup, görevinden kaynaklanan yetkilerini kötüye kullanan kamu görevlisi tarafından işlenebilir. Kamu görevlisinin suç oluşturan fiili, TCK m. 257/1’de “*görevinin gereklerine aykırı hareket etme*” olarak, TCK m. 257/2’de ise “*görevinin gereklerini yapmaktan ihmal veya gecikme gösterme*” şeklinde belirtilmiştir. Görevi kötüye kullanma suçunun cezalandırılabilmesi için kamu görevlisi olan failin görevinin gereklerini - aykırı davranmak suretiyle ya da ihmal veya gecikme göstererek- yerine getirmemesi yeterli olmayıp, bu hareketlerin sonucunda kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir menfaat sağlanması gerekmektedir.

Kişilerin mağduriyetine, kamunun zararına ve kişilere haksız menfaat sağlanmasına neden olmanın hukuki niteliği, bu bağlamda tipiklikte yer alan bu hallerin suçun neticesi mi objektif cezalandırılabilme şartı mı olduğu hususu tartışmalıdır. Yargıtay, kişilerin mağduriyeti veya kamunun zararına neden olunması ya da kişilere haksız bir menfaat sağlanmasını objektif cezalandırma şartı olarak kabul etmekte, bunların suçun oluşabilmesi için gerekli olduğunu “*suçun oluşabilmesi için, norma aykırı davranış yetmemekte*”, “*norma aykırı davranışla beraber*” ifadeleriyle bu sonuçların ortaya çıkmasını aramaktadır. TCK’nın 257. maddesinin gerekçesi dikkate alınarak suç tipinde yer alan bu hususların hukuki niteliği değerlendirildiğinde, kanunkoyucunun izlediği suç ve ceza siyaseti gereği kamu görevinin gereklerini, aykırı davranmak veya ihmal veya gecikme göstermek

---

2014/10762, K. 2018/3115; “Suçun 5237 Sayılı TCK’nın 53/1-e maddesindeki hak ve yetkinin kötüye kullanılması suretiyle işlendiği kabul edilmesine rağmen, sanık hakkında aynı Kanun’un 53/5. madde ve fıkrası gereğince cezanın infazından sonra başlamak üzere, hükmolunan cezanın yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi”, Y5.CD, 1.11.2017, E. 2014/9756, K. 2017/4626; “Yüklenen suçu TCK’nın 53/1-a maddesindeki hak ve yetkiyi kötüye kullanmak suretiyle işleyen ve adli para cezası ile cezalandırılmasına karar verilen sanıklar hakkında, 53/5. maddesi gereğince hükümde belirtilen gün sayısının yarısından bir katına kadar bu hak ve yetkinin kullanılmasının yasaklanmasına karar verilmesi gerektiğinin gözetilmemesi”, Y5.CD, 2.3.2017, E. 2016/8844, K. 2017/802.

suretiyle yerine getirmeme şeklindeki her fiili suç olarak düzenlenmemek ve yaptırım altına almamak amacıyla cezalandırılabilme şartı olarak kabul ettiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte kamunun zararı, kişilerin mağduriyeti ve kişilere haksız menfaat sağlama, görevin gereklerine aykırı hareket etme ve görevin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme gösterme eylemlerinin neticesinde gerçekleştiğinden, kamu görevlisinin fiilleri ile suç tipinde yer alan bu neticeler arasında nedensellik bağı bulunması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- ARTUK, M. Emin / GÖKCEN, Ahmet: Ceza Hukuku Özel Hükümler, 16. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- ARTUK, M. Emin / ALŞAHİN, M. Emin: Objektif Cezalandırılabilme Şartı ve Zamanaşımı, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı, Y. 2013, C. 19, S. 2; 17-44.
- CENTEL, Nur / ZAFER, Hamide / ÇAKMUT, Özlem: Türk Ceza Hukukuna Giriş, 10. Bası, Beta Basım Yayım, İstanbul 2017.
- DEMİRBAŞ, Timur: Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- DÖNMEZER, Sulhi: Genel Ceza Hukuku Dersleri, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2003.
- ERMAN, Sahir / ÖZEK, Çetin: Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı Suçlar, Dünya Yayıncılık, İstanbul 1992.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin: Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Kamu Görevlisi Kavramı, CHKD, Cilt: 3, Sayı: 2, 2015, 147-160.
- HAKERİ, Hakan: Ceza Hukuku Genel Hükümler, 21. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- HAKERİ, Hakan: Tıp Hukuku, 13. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara 2018.
- KANGAL, Zeynel T.: Cezalandırılabilirliğin Objektif Koşulları, İHFM, C. LXVIII, S. 1-2, Y. 2010, 151-167.
- KARTAL MEMİŞ, Pınar: Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK. m. 257), Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, MÜHF Hukuk Araştırmaları Dergisi Özel Sayı, Y. 2013, C. 19, S. 2, 1373-1395.
- KOCA, Mahmut / ÜZÜLMEZ, İlhan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2017.
- KOCA, Mahmut / ÜZÜLMEZ, İlhan: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2015.
- ÖZBEK, Veli Özer / DOĞAN, Koray / BACAKSIZ, Pınar / TEPE İlker: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.

- ÖZBEK, Veli Özer / DOĞAN, Koray / BACAKSIZ, Pınar / TEPE İlker: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2016.
- ÖZGENÇ, İzzet: Gerekçeli Türk Ceza Kanunu, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2004.
- ÖZGENÇ, İzzet: Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2002.
- ÖZGENÇ, İzzet: Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- ÖZGENÇ, İzzet / ŞAHİN, Cumhur: Kamu Görevinin Kötüye Kullanılması Suçu Üzerine Düşünceler, GÜHFD, Y. 2003, C. VI, S. 1-2; 189-238.
- ÖZTÜRK, Bahri / ERDEM, Mustafa Ruhan: Uygulamalı Ceza hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku, 14. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2014.
- SOYASLAN, Doğan: Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2010.
- ŞEN, Ersan: “Görevi Kötüye Kullanma ve Zimmet Suçları”, <http://www.hukukihaber.net/gorevi-kotuye-kullanma-ve-zimmet-suclari-makale,3854.html>.
- TEZCAN, Durmuş / ERDEM, Mustafa Ruhan / ÖNOK, Murat: Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2017.
- TOROSLU, Nevzat: Ceza Hukuku Özel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara 2005.
- ÜZÜLMEZ, İlhan: Görevi Kötüye Kullanma Suçu (TCK. m. 257), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Y. 2012, C. XVI, S. 1; 191-216.
- YAŞAR, Osman / GÖKCAN, Hasan Tahsin / ARTUÇ, Mustafa: Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu 6. Cilt, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2014.
- ZAFER, Hamide: Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75, 5. Bası, Beta Basım Yayım, İstanbul 2015.

YARGITAY KARARLARI

www.kazanci.com.tr (28.07.2018)

- YCGK, 16.5.2017, E. 2017/12-271, K. 2017/278.
YCGK, 16.5.2017, E. 2017/271, K. 2017/278.
YCGK, 21.10.2014, E. 2012/4-1283, K. 2014/430.
YCGK, 26.2.2013, E. 2012/4-425, K. 2013/67.
YCGK, 11.03.2008, E. 2007/4. MD-197, K. 2008/46.
Y4.CD, 08.10.2012, E. 2011/508, K. 2012/19916.
Y4.CD, 08.06.2011, E. 2009/7629, K. 2011/8081.
Y4.CD, 11.05.2010, E. 2010/4, K. 2010/117.
Y5.CD, 23.06.2018, E. 2014/6749; K. 2016/6698.
Y5.CD, 26.4.2018, E. 2015/11487, K. 2018/3197.
Y5.CD, 25.4.2018, E. 2014/10762, K. 2018/3115.
Y5.CD, 25.4.2018, E. 2014/10802, K. 2018/3039.
Y5.CD, 24.4.2018, E. 2018/2572, K. 2018/3021.
Y5.CD, 9.4.2018, E. 2017/7127, K. 2018/2640.
Y5.CD, 2.4.2018, E. 2014/10538, K. 2018/2398.
Y5.CD, 21.3.2018, E. 2014/10544, K. 2018/2062.
Y5.CD, 20.3.2018, E. 2015/12304, K. 2018/2031.
Y5.CD, 16.1.2018, E. 2014/10258, K. 2018/197.
Y5.CD, 20.12.2017, E. 2017/3110, K. 2017/5486.
Y5.CD, 4.12.2017, E. 2014/11586, K. 2017/5207.
Y5.CD, 1.11.2017, E. 2014/9756, K. 2017/4626.
Y5.CD, 2.10.2017, E. 2014/9432, K. 2017/4136.
Y5.CD, 16.10.2017, E. 2014/8987, K. 2017/4369.
Y5.CD, 27.9.2017, E. 2017/2081, K. 2017/4084.

- Y5.CD, 17.07.2017, E. 2016/9369, K. 2017/3168.
Y5.CD, 3.5.2017, E. 2017/1400, K. 2017/1864.
Y5.CD, 22.03.2017, E.2015/10130, K. 2017/1097.
Y5.CD, 2.3.2017, E. 2016/8844, K. 2017/802.
Y5.CD, 30.5.2016, E. 2014/4638, K. 2016/5539.
Y5.CD, 02.06.2015, E. 2013/8909, K. 2015/12058.
Y8.CD, 1.3.2018, E. 2018/203, K. 2018/2245.
Y8.CD, 1.3.2018, E. 2018/203, K. 2018/2245.
Y8.CD, 26.9.2017, E. 2017/6611, K. 2017/10376.
Y11.CD, 3.4.2018, E. 2016/8623, K. 2018/2964.
Y11.CD, 1.3.2018, E. 2017/4216, K. 2018/1874.
Y11.CD, 15.6.2017, E. 2015/4835, K. 2017/4645.
Y11.CD, 26.12.2016, E. 2016/12325, K. 2016/8795.
Y12.CD, 8.3.2018, E. 2017/4264, K. 2018/2669.
Y12.CD, 27.2.2018, E. 2017/9921, K. 2018/2180.
Y12.CD, 14.2.2018, E. 2016/5581, K. 2018/1517.
Y12.CD, 10.1.2018, E. 2017/7574, K. 2018/215.
Y12.CD, 16.01.2017, E. 2015/15778, K. 2017/295.
Y12.CD, 10.01.2017, E. 2015/15359, K. 2017/147.
Y15.CD, 14.3.2017, E. 2017/14316, K. 2017/7499.
Y15.CD, 9.2.2017, E. 2014/1869, K. 2017/5878.
Y20.CD, 27.2.2018, E. 2015/13557, K. 2018/1149.
Y21.CD, 16.3.2017, E. 2016/10435, K. 2017/1339.
Y21.CD, 12.12.2016, E. 2015/7961, K. 2016/7529.
Y21.CD, 24.02.2016, E. 2015/6131, K. 2016/1633.
Y21.CD, 19.11.2015, E. 2015/3927, K. 2015/5339.